

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนากระบวนการบริการสำหรับคนไร้บ้าน: ศึกษากรณีการให้บริการของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย” ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มคนไร้บ้าน โดยสอบถามความต้องการจากคนไร้บ้านภายในศูนย์และนอกศูนย์คนไร้บ้าน โดยผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 การนำเสนอผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การนำเสนอผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะเบื้องต้นของคนไร้บ้าน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ เป็นคนไร้บ้านที่พักอาศัยภายในศูนย์คนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยและภายนอกศูนย์คนไร้บ้าน โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 120 ชุด โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 100 คุณลักษณะเบื้องต้นของคนไร้บ้าน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน สาเหตุที่ออกจากบ้าน ที่พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัย ศูนย์คนไร้บ้าน ความต้องการในอนาคต ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้

เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา

คนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 61.7 เป็นเพศชาย ส่วนที่เหลือร้อยละ 38.3 เป็นเพศหญิง โดยอายุของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 33.3 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 22.5 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 7.5 มีผลเท่ากับ 2 ช่วงอายุ คือ อายุระหว่าง 11-20 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี

สถานภาพสมรสของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 45.8 โสด รองลงมาร้อยละ 30 สมรส และน้อยที่สุดร้อยละ 5.8 เป็นหม้าย

ระดับการศึกษาของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 51.7 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 27.5 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และน้อยที่สุดร้อยละ 3.3 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละของคนไร้บ้านจำแนกตาม เพศ อายุ
สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษา

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
เพศ		
ชาย	74	61.7
หญิง	46	38.3
อายุ		
11-20 ปี	9	7.5
21-30 ปี	17	14.2
31-40 ปี	40	33.3
41-50 ปี	27	22.5
51-60 ปี	18	15.0
มากกว่า 60 ปี	9	7.5
สถานภาพสมรส		
โสด	55	45.8
สมรส	36	30.0
หย่าร้าง	9	7.5
หม้าย	7	5.8
แยกกันอยู่	13	10.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	10	8.3
ประถมศึกษา	62	51.7
มัธยมศึกษา	33	27.5
ปวช.	11	9.2
อนุปริญญา หรือ ปวส.	4	3.3

การพักอาศัย การประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อวัน

การพักอาศัยของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 33.3 พักอาศัยคนเดียว รองลงมาร้อยละ 30 พักอาศัยกับเพื่อน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.7 พักอาศัยกับบุตร

การประกอบอาชีพของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 25.8 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 22.5 ประกอบอาชีพค้าขาย และเก็บของเก่า และน้อยที่สุดร้อยละ 2.5 ประกอบอาชีพหมอดู

รายได้เฉลี่ยต่อวันของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 24.2 มีรายได้ไม่แน่นอน รองลงมา ร้อยละ 21.7 มีรายได้ระหว่าง 0-50 บาท และน้อยที่สุดร้อยละ 9.2 มีรายได้ระหว่าง 151-200 บาท (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2
จำนวนและร้อยละของคนไร้บ้านจำแนกตามการพักอาศัย
การประกอบอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อวัน

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
การพักอาศัย		
คนเดียว	40	33.3
คู่สมรส	23	19.2
บุตร	2	1.7
คู่สมรสและบุตร	16	13.3
เพื่อน	36	30.0
บิดา มารดา	3	2.5
การประกอบอาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	24	20.0
ค้าขาย	27	22.5
เก็บของเก่า	27	22.5
รับจ้าง	31	25.8
หมอดู	3	2.5
ขอทาน	8	6.7
รายได้เฉลี่ยต่อวัน		
0-50 บาท	26	21.7
51-100 บาท	15	12.5
101-150 บาท	25	20.8
151-200 บาท	11	9.2
มากกว่า 200 บาท	14	11.7
รายได้ไม่แน่นอน	29	24.2

ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน สาเหตุที่ออกจากบ้าน

ระยะเวลาที่ออกจากบ้านของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 30.8 ออกจากบ้านมา 2-3 ปี รองลงมาร้อยละ 20 ออกจากบ้านมา 4-6 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.7 ออกจากบ้านมากกว่า 16 ปี

สาเหตุที่ออกจากบ้านของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 35 ออกจากบ้านเพื่อหางานทำ รองลงมาร้อยละ 33.3 ออกจากบ้านเพราะปัญหาครอบครัว และน้อยที่สุดร้อยละ 3.3 ออกจากบ้านเพราะพึ่งพิงโทษ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละของคนไร้บ้านจำแนกตามระยะเวลา
ที่ออกจากบ้าน และสาเหตุที่ออกจากบ้าน

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน		
น้อยกว่า 1 ปี และ 1 ปี	15	12.5
2-3 ปี	37	30.8
4-6 ปี	24	20.0
7-9 ปี	14	11.7
10-12 ปี	10	8.3
13-15 ปี	12	10.0
มากกว่า 16 ปี	8	6.7
สาเหตุที่ออกจากบ้าน		
หางานทำ	42	35.0
ปัญหาครอบครัว	40	33.3
ปัญหาสุขภาพ	8	6.7
ชอบอิสระ	26	21.7
พึ่งพิงโทษ	4	3.3

ลักษณะที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อาศัยในศูนย์คนไร้บ้าน ความต้องการในอนาคต
 ที่พักอาศัยในปัจจุบันของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 50 พักอาศัยที่ศูนย์คนไร้บ้าน
 รองลงมาร้อยละ 15 พักอาศัยตามสวนสาธารณะ และน้อยที่สุดร้อยละ 5 พักอาศัยได้สะพานลอย
 ระยะเวลาที่อาศัยในศูนย์คนไร้บ้านของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 50 ไม่ได้อาศัยใน
 ศูนย์คนไร้บ้าน รองลงมาร้อยละ 20 พักอาศัยที่ศูนย์คนไร้บ้าน 1-2 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 5
 พักอาศัยที่ศูนย์คนไร้บ้านมากกว่า 5 ปี
 ความต้องการในอนาคตของคนไร้บ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 30 ต้องการกลับไปอยู่กับ
 ครอบครัว รองลงมาร้อยละ 26.7 ต้องการอยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.7
 ต้องการมีบ้านเป็นของตนเอง (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวนและร้อยละของคนไร้บ้านจำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย
 ระยะเวลาที่อาศัยในศูนย์คนไร้บ้าน และ
 ความต้องการในอนาคต

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
ศูนย์คนไร้บ้าน	60	50.0
สวนสาธารณะ	18	15.0
ได้สะพานลอย	6	5.0
ตรอก, ซอย	17	14.2
ทางเท้า, ริมฟุตบอลบาท	10	8.3
วัด	9	7.5
ระยะเวลาที่อาศัยในศูนย์คนไร้บ้าน		
ไม่ได้อาศัยในศูนย์คนไร้บ้าน	60	50.0
น้อยกว่า 1 ปี	8	6.7
1-2 ปี	24	20.0
3-4 ปี	22	18.3
มากกว่า 5 ปี	6	5.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 120)	ร้อยละ (100.0)
ความต้องการในอนาคต		
กลับไปอยู่กับครอบครัว	36	30.0
อยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ	32	26.7
อยู่คนเดียวอย่างอิสระ	10	8.3
อยู่คนเดียวในที่พักที่มีการจัดให้	13	10.8
อยู่เป็นกลุ่มในที่พักที่มีการจัดให้	27	22.5
อื่น ๆ (มีบ้านเป็นของตนเอง)	2	1.7

ส่วนที่ 2 ความต้องการของคนไร้บ้าน

ความต้องการของคนไร้บ้าน

การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งความต้องการของคนไร้บ้านออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พักอาศัยด้านอุปโภคบริโภค ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพและรายได้ ด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านการงานอาชีพ ด้านสวัสดิการจากรัฐ ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละด้านเป็นดังต่อไปนี้

ความต้องการด้านที่พักอาศัย

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยที่อยู่ภายในบริเวณชุมชนทั่วไป เช่น บริเวณวัด คนไร้บ้านร้อยละ 43.3 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.61 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยที่อยู่ภายในบริเวณชุมชนทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ คนไร้บ้านร้อยละ 40.8 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.69 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับสถานสงเคราะห์ คนไร้บ้านร้อยละ 40.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 25.8 มีความต้องการอยู่ใน

ระดับปานกลาง และร้อยละ 25.0 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.04 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับสถานสงเคราะห์ อยู่ในระดับน้อย

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบชั่วคราว ที่ให้อิสระในการเข้าพักและออกมาภายนอก เช่น บ้านพักแบบเปิด คนไร้บ้านร้อยละ 44.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 25.8 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 12.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.24 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบชั่วคราวที่ให้อิสระในการเข้าพักและออกมาภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบชั่วคราว แต่มีการกำหนดระเบียบในการอยู่ร่วมกัน คนไร้บ้านร้อยละ 46.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 15.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.91 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบชั่วคราว แต่มีการกำหนดระเบียบในการอยู่ร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบห้องเช่ารายวันราคาถูก คนไร้บ้านร้อยละ 42.5 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 18.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 15.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.06 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบห้องเช่ารายวันราคาถูก อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มหรือครอบครัว โดยไม่มีการควบคุม คนไร้บ้านร้อยละ 41.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 14.2 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยแบบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มหรือครอบครัว โดยไม่มีการควบคุม อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยสำหรับนอนอย่างเดียว คนไร้บ้านร้อยละ 36.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 32.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 13.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.13 แสดงว่า คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยสำหรับนอนอย่างเดียว อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนไร้บ้านด้านที่พักอาศัย

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ที่พักอาศัยแบบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มหรือครอบครัว โดยไม่มีการควบคุม	14.2 (17)	41.7 (50)	29.2 (35)	7.5 (9)	7.5 (9)	3.48	1.069	มาก
ที่พักอาศัยแบบชั่วคราว ที่ให้อิสระในการเข้าพักและออกมาภายนอก เช่น บ้านพักแบบเปิด	12.5 (15)	25.8 (31)	44.2 (53)	8.3 (10)	9.2 (11)	3.24	1.077	ปานกลาง
ที่พักอาศัยสำหรับนอนอย่างเดียว	8.3 (10)	32.5 (39)	36.7 (44)	9.2 (11)	13.3 (16)	3.13	1.130	ปานกลาง
ที่พักอาศัยแบบห้องเช่ารายวันราคาถูก	12.5 (15)	18.3 (22)	42.5 (51)	15.8 (19)	10.8 (13)	3.06	1.132	ปานกลาง
ที่พักอาศัยแบบชั่วคราว แต่มีการกำหนดระเบียบในการอยู่ร่วมกัน	9.2 (11)	15.0 (18)	46.7 (56)	15.8 (19)	13.3 (16)	2.91	1.100	ปานกลาง
ที่พักอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ	7.5 (9)	13.3 (16)	40.8 (49)	17.5 (21)	20.8 (25)	2.69	1.165	ปานกลาง
ที่พักอาศัยที่อยู่ภายในบริเวณชุมชนทั่วไป เช่น บริเวณวัด	6.7 (8)	10.8 (13)	43.3 (52)	15.0 (18)	24.2 (29)	2.61	1.162	ปานกลาง
ที่พักอาศัยที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับสถานสงเคราะห์	2.5 (3)	5.8 (7)	25.8 (31)	25.0 (30)	40.8 (49)	2.04	1.064	น้อย
รวม						2.89	0.558	ปานกลาง

ความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

คนไร้บ้านมีความต้องการอาหารอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนจัดให้ คนไร้บ้านร้อยละ 35.8 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 25.8 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.78 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการอาหารอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนจัดให้ อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีน้ำดื่มฟรีตามที่สาธารณะ คนไร้บ้านร้อยละ 38.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 35.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.01 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีน้ำดื่มฟรีตามที่สาธารณะ อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีน้ำใช้ที่เพียงพอและสะดวกสำหรับการอาบน้ำ คนไร้บ้านร้อยละ 31.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.0 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 29.2 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.77 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีน้ำใช้ที่เพียงพอและสะดวกสำหรับการอาบน้ำ อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีเครื่องนุ่งห่มแจกให้ฟรี คนไร้บ้านร้อยละ 34.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 28.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 25.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.64 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีเครื่องนุ่งห่มแจกให้ฟรี อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการแจกของใช้ในกิจวัตรประจำวัน คนไร้บ้านร้อยละ 34.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 28.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 26.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.68 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการแจกของใช้ในกิจวัตรประจำวัน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนไร้บ้านด้านอุปโภค บริโภค

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การมีน้ำดื่มฟรีตามที่ สาธารณะ	38.3 (46)	35.0 (42)	20.0 (24)	2.5 (3)	4.2 (5)	4.01	1.033	มาก
การมีอาหารอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือ เอกชนจัดให้	35.8 (43)	26.7 (32)	25.8 (31)	3.3 (4)	8.3 (10)	3.78	1.210	มาก
การมีน้ำใช้ที่เพียงพอและ สะดวกสำหรับการอาบน้ำ	29.2 (35)	31.7 (38)	30.0 (36)	5.0 (6)	4.2 (5)	3.77	1.059	มาก
การแจกของใช้ในกิจวัตร ประจำวัน	28.3 (34)	26.7 (32)	34.2 (41)	5.8 (7)	5.0 (6)	3.68	1.101	มาก
การมีเครื่องนุ่งห่มแจกให้ฟรี	28.3 (34)	25.0 (30)	34.2 (41)	7.5 (9)	5.0 (6)	3.64	1.121	มาก
รวม						3.78	0.966	มาก

ความต้องการด้านการแพทย์

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับการดูแลรักษาหรือการส่งต่อไปรับบริการการแพทย์เมื่อเกิดการเจ็บป่วย คนไร้บ้านร้อยละ 38.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 30.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 21.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.93 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับการดูแลรักษาหรือการส่งต่อไปรับบริการการแพทย์เมื่อเกิดการเจ็บป่วย อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการจัดบริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ณ ที่พักอาศัยสัปดาห์ละ 1 วัน คนไร้บ้านร้อยละ 43.3 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 25.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 24.2 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.64

แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการจัดบริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ณ ที่พักอาศัยสัปดาห์ละ 1 วัน อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีอาสาสมัครประจำบ้านให้ผู้ที่ป่วยได้ดูแลตนเองเบื้องต้น คนไร้บ้านร้อยละ 35.8 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง และร้อยละ 8.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.85 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีอาสาสมัครประจำบ้านให้ผู้ที่ป่วยได้ดูแลตนเองเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย คนไร้บ้านร้อยละ 44.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.06 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบริการเรื่องการคุมกำเนิด คนไร้บ้านร้อยละ 36.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 15.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.88 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบริการเรื่องการคุมกำเนิด อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับคำแนะนำด้านการป้องกันตัวจากโรคติดต่อจากศูนย์บริการสาธารณสุข คนไร้บ้านร้อยละ 31.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 21.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.28 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับคำแนะนำด้านการป้องกันตัวจากโรคติดต่อจากศูนย์บริการสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการให้การดูแลรักษาเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวคนไร้บ้านจากศูนย์บริการสาธารณสุข คนไร้บ้านร้อยละ 36.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.2 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.37 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการให้การดูแลรักษาเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวคนไร้บ้านจากศูนย์บริการสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบัตรหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คนไร้บ้านร้อยละ 45.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 35.8 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.21 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบัตรหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อยู่ในระดับมากที่สุด (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนไร้บ้านด้านการแพทย์

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
การได้รับบัตรหลักประกัน สุขภาพถ้วนหน้า	45.0 (54)	35.8 (43)	15.0 (18)	3.3 (4)	0.8 (1)	4.21	0.878	มาก ที่สุด
การได้รับการดูแลรักษาหรือ การส่งต่อไปรับบริการ การแพทย์เมื่อเกิดการเจ็บป่วย	38.3 (46)	30.0 (36)	21.7 (26)	5.8 (7)	4.2 (5)	3.93	1.101	มาก
การมีอาสาสมัครประจำบ้านให้ ผู้ที่ป่วยได้ดูแลตนเองเบื้องต้น	35.8 (43)	26.7 (32)	26.7 (32)	8.3 (10)	2.5 (3)	3.85	1.082	มาก
การจัดบริการหน่วยแพทย์ เคลื่อนที่ ณ ที่พักอาศัย สัปดาห์ละ 1 วัน	25.0 (30)	24.2 (29)	43.3 (52)	5.0 (6)	2.5 (3)	3.64	0.994	มาก
การให้การดูแลรักษาเด็ก และ เยาวชนที่อยู่ในครอบครัวคนไร้ บ้านจากศูนย์บริการสาธารณสุข	24.2 (29)	16.7 (20)	36.7 (44)	16.7 (20)	5.8 (7)	3.37	1.188	ปาน กลาง
การได้รับคำแนะนำด้านการ ป้องกันตัวจากโรคติดต่อจาก ศูนย์บริการสาธารณสุข	21.7 (26)	20.0 (24)	31.7 (38)	17.5 (21)	9.2 (11)	3.28	1.243	ปาน กลาง
การให้ความรู้เรื่องการมี เพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย	15.0 (18)	13.3 (16)	44.2 (53)	17.5 (21)	10.0 (12)	3.06	1.147	ปาน กลาง
การได้รับบริการเรื่องการ คุมกำเนิด	14.2 (17)	12.5 (15)	36.7 (44)	20.8 (25)	15.8 (19)	2.88	1.238	ปาน กลาง
รวม						3.53	0.840	มาก

ความต้องการด้านอาชีพและรายได้

คนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย คนไร้บ้านร้อยละ 31.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 25.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากและร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.03 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพค้าขาย คนไร้บ้านร้อยละ 30.0 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 27.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมากและร้อยละ 23.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพค้าขาย อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพรับจ้างตามที่ผู้ว่าจ้างกำหนด คนไร้บ้านร้อยละ 34.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 19.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.04 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการประกอบอาชีพรับจ้างตามที่ผู้ว่าจ้างกำหนด อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือน คนไร้บ้านร้อยละ 37.5 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 30.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.63 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือน อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับเงินทุนอุดหนุนในการประกอบอาชีพ คนไร้บ้านร้อยละ 36.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 28.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 22.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.62 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับเงินทุนอุดหนุนในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับสิทธิในการใช้บริการจากกองทุนกู้ยืมในการประกอบอาชีพ คนไร้บ้านร้อยละ 36.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 23.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 15.8 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.28 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับสิทธิในการใช้บริการจากกองทุนกู้ยืมในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนไร้บ้านด้านอาชีพและรายได้

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
การได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือน	30.0 (36)	20.0 (24)	37.5 (45)	7.5 (9)	5.0 (6)	3.63	1.138	มาก
การได้รับเงินทุนอุดหนุน ในการประกอบอาชีพ	28.3 (34)	22.5 (27)	36.7 (44)	7.5 (9)	5.0 (6)	3.62	1.124	มาก
การประกอบอาชีพค้าขาย	23.3 (28)	27.5 (33)	30.0 (36)	12.5 (15)	6.7 (8)	3.48	1.174	มาก
การได้รับสิทธิในการใช้บริการ จากกองทุนกู้ยืมในการ ประกอบอาชีพ	23.3 (28)	15.8 (19)	36.7 (44)	13.3 (16)	10.8 (13)	3.28	1.263	ปาน กลาง
การประกอบอาชีพรับจ้าง ตามที่ผู้ว่าจ้างกำหนด	14.2 (17)	20.0 (24)	34.2 (41)	19.2 (23)	12.5 (15)	3.04	1.212	ปาน กลาง
การประกอบอาชีพเก็บ ของเก่าขาย	11.7 (14)	25.0 (30)	31.7 (38)	17.5 (21)	14.2 (17)	3.03	.1212	ปาน กลาง
รวม						3.34	0.843	ปาน กลาง

ความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานอาชีพ

คนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมการตัดแยกขยะรีไซเคิล คนไร้บ้านร้อยละ 32.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 26.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 18.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.64 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมการตัดแยกขยะรีไซเคิล อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพช่างก่อสร้าง คนไร้บ้านร้อยละ 35.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 30.8 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุดและร้อยละ

19.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.24 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพช่างก่อสร้าง อยู่ในระดับน้อย

คนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร คนไร้บ้านร้อยละ 38.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 24.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 23.3 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.37 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร อยู่ในระดับน้อย

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับโอกาสการฝึกทักษะการทำงานอย่างต่อเนื่อง คนไร้บ้านร้อยละ 39.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 21.7 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.90 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับโอกาสการฝึกทักษะการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า คนไร้บ้านร้อยละ 26.7 มีความต้องการเท่ากัน คือ ระดับปานกลางและน้อย และร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.88 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าของกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพื่อป้องกันตนเอง คนไร้บ้าน ร้อยละ 29.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 25.8 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 18.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.94 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพื่อป้องกันตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน คนไร้บ้านร้อยละ 34.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 26.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.62 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ชีวิต คนไร้บ้านร้อยละ 38.3 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.2 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 15.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.03 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนไร้บ้าน คนไร้บ้านร้อยละ 29.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 25.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 21.7 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.28 แสดงว่า

คนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนไร้บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนไร้บ้านด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานอาชีพ

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนไร้บ้าน	25.0 (30)	15.8 (19)	29.2 (35)	21.7 (26)	8.3 (10)	3.28	1.283	ปานกลาง
การจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ชีวิต	15.0 (18)	14.2 (17)	38.3 (46)	24.2 (29)	8.3 (10)	3.03	1.312	ปานกลาง
การจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพื่อการป้องกันตนเอง	18.3 (22)	13.3 (16)	25.8 (31)	29.2 (35)	13.3 (16)	2.94	1.305	ปานกลาง
การได้รับโอกาสการฝึกทักษะการทำงานอย่างต่อเนื่อง	15.0 (18)	10.0 (12)	39.2 (47)	21.7 (26)	14.2 (17)	2.90	1.219	ปานกลาง
การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า	17.5 (21)	12.5 (15)	26.7 (32)	26.7 (32)	16.7 (20)	2.88	1.326	ปานกลาง
การฝึกอบรมการคัดแยกขยะรีไซเคิล	10.8 (13)	11.7 (14)	26.7 (32)	32.5 (39)	18.3 (22)	2.64	1.222	ปานกลาง
การให้ความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน	9.2 (11)	12.5 (15)	26.7 (32)	34.2 (41)	17.5 (21)	2.62	1.182	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร	9.2 (11)	5.0 (6)	23.3 (28)	38.3 (46)	24.2 (29)	2.37	1.181	น้อย
การฝึกอบรมอาชีพช่างก่อสร้าง	7.5 (9)	6.7 (8)	19.2 (23)	35.8 (43)	30.8 (37)	2.24	1.181	น้อย
รวม						2.81	0.931	ปานกลาง

ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม (การศึกษานอกโรงเรียน) คนไร้บ้านร้อยละ 29.2 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 17.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.03 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม (การศึกษานอกโรงเรียน) อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการให้เด็กเยาวชนที่เป็นได้รับการศึกษา คนไร้บ้านร้อยละ 31.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.0 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและร้อยละ 28.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.72 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการให้เด็กเยาวชนที่เป็นคนไร้บ้านได้รับการศึกษา อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีบัตรประจำตัวประชาชน คนไร้บ้านร้อยละ 46.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 40.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 12.5 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.25 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีบัตรประจำตัวประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด

คนไร้บ้านมีความต้องการมีห้องน้ำสาธารณะให้บริการได้โดยไม่เสียเงิน คนไร้บ้านร้อยละ 38.3 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 35.0 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 16.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.95 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีห้องน้ำสาธารณะให้บริการได้โดยไม่เสียเงิน อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการมีห้องน้ำใช้บริการในเวลากลางคืน คนไร้บ้านร้อยละ 37.5 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 31.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมากและ ร้อยละ 23.3 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.97 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการมีห้องน้ำใช้บริการในเวลากลางคืน อยู่ในระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาในชีวิต คนไร้บ้าน ร้อยละ 46.7 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.0 มีความต้องการอยู่ใน ระดับมากที่สุด และร้อยละ 18.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.27 แสดงว่า คนไร้บ้านมีความต้องการได้รับบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาในชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง

คนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุในครอบครัว คนไร้บ้านร้อยละ 37.5 มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 27.5 มีความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 18.3 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความต้องการ การให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุในครอบครัว อยู่ใน ระดับมาก

คนไร้บ้านมีความต้องการ การเดินทางกลับภูมิลำเนา คนไร้บ้านร้อยละ 35.0 มีความ ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 22.5 มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด และ ร้อยละ 16.7 มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.83 แสดงว่าคนไร้บ้านมีความ ต้องการ การเดินทางกลับภูมิลำเนา อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการ
ของคนที่บ้านด้านสวัสดิการจากรัฐ

ข้อความ	ระดับการประเมิน					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การมีบัตรประจำตัวประชาชน	40.0 (48)	46.7 (56)	12.5 (15)	-	0.8 (1)	4.25	0.736	มากที่สุด
การมีห้องน้ำใช้บริการในเวลา กลางวัน	37.5 (45)	31.7 (38)	23.3 (28)	5.0 (6)	2.5 (3)	3.97	1.020	มาก
การมีห้องน้ำสาธารณะใช้ บริการได้โดยไม่เสียเงิน	38.3 (46)	35.0 (42)	16.7 (20)	3.3 (4)	6.7 (8)	3.95	1.136	มาก
การให้เด็กเยาวชนที่เป็น คนไร้บ้านได้รับการศึกษา	28.3 (34)	31.7 (38)	30.0 (36)	3.3 (4)	6.7 (8)	3.72	1.117	มาก
การให้ความช่วยเหลือสมาชิก ที่เป็นผู้สูงอายุในครอบครัว	27.5 (33)	15.0 (18)	37.5 (45)	18.3 (22)	1.7 (2)	3.48	1.130	มาก
การได้รับบริการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับปัญหาในชีวิต	20.0 (24)	11.7 (14)	46.7 (56)	18.3 (22)	3.3 (4)	3.27	1.083	ปานกลาง
การได้รับการศึกษาเพิ่มเติม (การศึกษานอกโรงเรียน)	16.7 (20)	20.0 (24)	29.2 (35)	17.5 (21)	16.7 (20)	3.03	1.312	ปานกลาง
การเดินทางกลับภูมิลำเนา	16.7 (20)	10.0 (12)	35.0 (42)	15.8 (19)	22.5 (27)	2.83	1.345	ปานกลาง
รวม						3.56	0.777	มาก

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ส่วนนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน สาเหตุที่ออกจากบ้าน ความต้องการในอนาคต กับความต้องการด้านต่าง ๆ ของคนไร้บ้าน ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านอุปโภคบริโภค ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพและรายได้ ด้านสวัสดิการจากรัฐ โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีรายละเอียดดังนี้

เพศ

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านที่พักอาศัย ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 จะเห็นได้ว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านที่พักอาศัยมากกว่าเพศหญิง แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.896$) แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคนไร้บ้านต่อความต้องการ
ด้านที่พักอาศัย

คนไร้บ้าน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	P (Prob)
ชาย	74	2.90	0.554	0.221	0.896
หญิง	46	2.88	0.570		

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ส่วนเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 จะเห็นได้ว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากกว่าเพศหญิง แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.672$) แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคนไร้บ้านต่อความต้องการ
ด้านอุปโภคบริโภค

คนไร้บ้าน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	P (Prob)
ชาย	74	3.85	1.004	1.060	0.672
หญิง	46	3.66	0.901		

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านการแพทย์ ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านการแพทย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.478 ส่วนเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านการแพทย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.603 จะเห็นได้ว่า เพศหญิงมีระดับความต้องการด้านการแพทย์มากกว่าเพศชาย แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.008$) แสดงว่าเพศมีผลต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคนไร้บ้านต่อความต้องการ
ด้านการแพทย์

คนไร้บ้าน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	P (Prob)
ชาย	74	3.478	0.922	-0.793	0.008
หญิง	46	3.603	0.689		

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.315 ส่วนเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.391 จะเห็นได้ว่า เพศหญิงมีระดับความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากกว่าเพศชาย แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่าไม่มีความ

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.307$) แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคนไร้บ้านต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้

คนไร้บ้าน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	P (Prob)
ชาย	74	3.315	0.880	-0.479	0.307
หญิง	46	3.391	0.787		

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.503 ส่วนเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.652 จะเห็นได้ว่าเพศหญิงมีระดับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากกว่าเพศชาย แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.460$) แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคนไร้บ้านต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

คนไร้บ้าน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	P (Prob)
ชาย	74	3.503	0.798	-1.020	0.460
หญิง	46	3.652	0.742		

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านที่พักอาศัย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคนไร้บ้านชายและหญิงมีความต้องการด้านที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคนไร้บ้านชายและหญิงมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคนไร้บ้านชายและหญิงมีความต้องการด้านการแพทย์แตกต่างกัน
4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคนไร้บ้านชายและหญิงมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน
5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคนไร้บ้านชายและหญิงมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เพศกับความต้องการด้านที่พักอาศัย	0.896		✓
เพศกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค	0.672		✓
เพศกับความต้องการด้านการแพทย์	0.008	✓	
เพศกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.307		✓
เพศกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.460		✓

อายุ

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค พบว่าคนไร้บ้านอายุระหว่าง 11-20 ปี มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.60) รองลงมา คืออายุมากกว่า 60 ปี (ค่าเฉลี่ย = 4.20) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 21-30 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.35) (ตารางที่ 4.17) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าอายุกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.019$) แสดงว่าคนไร้บ้านที่มีอายุแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.17

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอายุกับ
ความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

อายุ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
11-20 ปี	9	4.60	0.574
21-30 ปี	17	3.35	1.024
31-40 ปี	40	3.60	0.946
41-50 ปี	27	3.81	0.941
51-60 ปี	18	3.89	1.029
มากกว่า 60 ปี	9	4.20	0.663
รวม	120	3.78	0.966

ตารางที่ 4.18
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	12.266	2.453	2.830	0.019
- ภายในกลุ่ม	114	98.819	0.867		
รวม	119	111.085			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านอายุระหว่าง 11-20 ปี มีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.40) รองลงมา คืออายุมากกว่า 60 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.61) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 21-30 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.34) (ตารางที่ 4.19) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าอายุกับความต้องการด้านการแพทย์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.040$) แสดงว่าคนไร้บ้านที่มีอายุแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.19
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอายุกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

อายุ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
11-20 ปี	9	4.40	0.544
21-30 ปี	17	3.34	1.008
31-40 ปี	40	3.45	0.808
41-50 ปี	27	3.43	0.904
51-60 ปี	18	3.53	0.699
มากกว่า 60 ปี	9	3.61	0.528
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.20
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	8.042	1.608	2.417	0.040
- ภายในกลุ่ม	114	75.861	0.665		
รวม	119	83.903			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านอายุระหว่าง 11-20 ปี มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.53) รองลงมา คืออายุระหว่าง 21-30 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.61) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุด คือ อายุมากกว่า 60 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.03) (ตารางที่ 4.21) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าอายุกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมีความแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.001$) แสดงว่าคนไร้บ้านที่มีอายุแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.21

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอายุกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

อายุ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
11-20 ปี	9	4.53	0.454
21-30 ปี	17	3.61	0.927
31-40 ปี	40	3.49	0.683
41-50 ปี	27	3.47	0.810
51-60 ปี	18	3.59	0.682
มากกว่า 60 ปี	9	3.03	0.483
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.22

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	11.461	2.292	4.325	0.001
- ภายในกลุ่ม	114	60.413	0.530		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภคเมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอายุของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคแตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอายุของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอายุของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
อายุกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค	0.019	✓	
อายุกับความต้องการด้านการแพทย์	0.040	✓	
อายุกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.001	✓	

สถานการณ์ภาพ

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ภาพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย พบว่าคนไร้บ้านสถานการณ์ภาพสมรสมีความต้องการด้านที่พักอาศัยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.02) รองลงมาสถานการณ์ภาพแยกกันอยู่ (ค่าเฉลี่ย = 3.01) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านที่พักอาศัยน้อยที่สุด คือ สถานภาพโสด (ค่าเฉลี่ย = 2.76) (ตารางที่ 4.24) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าสถานการณ์ภาพกับความต้องการด้านที่พักอาศัยไม่มีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.225$) แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.24

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างสถานภาพกับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

สถานภาพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
โสด	55	2.76	0.477
สมรส	36	3.02	0.653
หย่าร้าง	9	2.97	0.214
หม้าย	7	2.98	0.631
แยกกันอยู่	13	3.01	0.664
รวม	120	2.89	0.558

ตารางที่ 4.25

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	1.766	0.441	1.439	0.225
- ภายในกลุ่ม	115	35.265	0.307		
รวม	119	37.031			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านสถานภาพสมรสมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.63) รองลงมาสถานภาพหย่าร้าง (ค่าเฉลี่ย = 3.57) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้น้อยที่สุด คือ สถานภาพแยกกันอยู่ (ค่าเฉลี่ย = 3.01)

(ตารางที่ 4.26) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าสถานภาพกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.076$) แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.26

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างสถานภาพกับ
ความต้องการด้านอาชีพและรายได้

สถานภาพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
โสด	55	3.20	0.823
สมรส	36	3.63	0.930
หย่าร้าง	9	3.57	0.906
หม้าย	7	3.38	0.621
แยกกันอยู่	13	3.01	0.488
รวม	120	3.34	0.843

ตารางที่ 4.27

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านอาชีพและรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	5.943	1.486	2.174	0.076
- ภายในกลุ่ม	115	78.597	0.683		
รวม	119	84.541			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับความ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านสถานภาพสมรสมีความต้องการด้านสวัสดิการ

จากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.86) รองลงมาสถานภาพโสด (ค่าเฉลี่ย = 3.48) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุด คือ สถานภาพหย่าร้างและแยกกันอยู่ (ค่าเฉลี่ย = 3.31) (ตารางที่ 4.28) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าสถานภาพกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.067$) แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.28

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างสถานภาพกับความ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

สถานภาพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
โสด	55	3.48	0.819
สมรส	36	3.86	0.739
หย่าร้าง	9	3.31	0.915
หม้าย	7	3.43	0.394
แยกกันอยู่	13	3.31	0.553
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.29

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	5.227	1.307	2.255	0.067
- ภายในกลุ่ม	115	66.648	0.580		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
สถานภาพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย	0.225		✓
สถานภาพกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.076		✓
สถานภาพกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.067		✓

ลักษณะการอยู่อาศัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา มีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.42) รองลงมาอาศัยอยู่กับคู่สมรสและบุตร (ค่าเฉลี่ย = 3.84) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุด คือ อาศัยอยู่กับบุตร (ค่าเฉลี่ย = 3.13) (ตารางที่ 4.31) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.026$) แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.31

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างลักษณะการอยู่อาศัย
กับความต้องการด้านการแพทย์

ลักษณะการอยู่อาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
คนเดียว	40	3.38	0.885
คู่สมรส	23	3.82	0.828
บุตร	2	3.13	0.354
คู่สมรสและบุตร	16	3.84	0.669
เพื่อน	36	3.31	0.800
บิดา มารดา	3	4.42	0.382
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.32

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้าน
กับความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	8.787	1.757	2.667	0.026
- ภายในกลุ่ม	114	75.116	0.659		
รวม	119	83.903			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านที่อาศัยอยู่กับคู่สมรสมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.78) รองลงมาอาศัยอยู่กับคู่สมรสและบุตร (ค่าเฉลี่ย

= 3.52) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้น้อยที่สุด คือ อาศัยอยู่กับเพื่อน (ค่าเฉลี่ย = 3.15) (ตารางที่ 4.33) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.046$) แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.33

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างลักษณะการอยู่อาศัย
กับความต้องการด้านอาชีพและรายได้

ลักษณะการอยู่อาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
คนเดียว	40	3.18	0.754
คู่สมรส	23	3.78	0.907
บุตร	2	3.17	0.236
คู่สมรสและบุตร	16	3.52	0.890
เพื่อน	36	3.15	0.827
บิดา มารดา	3	3.78	0.509
รวม	120	3.34	0.843

ตารางที่ 4.34

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้าน
กับความต้องการด้านอาชีพและรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	7.866	1.573	2.339	0.046
- ภายในกลุ่ม	114	76.675	0.673		
รวม	119	84.541			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดามีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.21) รองลงมาอาศัยอยู่กับคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย = 3.91) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุด คือ อาศัยอยู่กับบุตร (ค่าเฉลี่ย = 3.19) (ตารางที่ 4.35) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.035$) แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.35

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างลักษณะการอยู่อาศัย
กับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

ลักษณะการอยู่อาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
คนเดียว	40	3.45	0.684
คู่สมรส	23	3.91	0.769
บุตร	2	3.19	0.265
คู่สมรสและบุตร	16	3.75	0.758
เพื่อน	36	3.34	0.835
บิดา มารดา	3	4.21	0.439
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.36

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้าน
กับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	7.090	1.418	2.495	0.035
- ภายในกลุ่ม	114	64.784	0.568		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์แตกต่างกัน

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้แตกต่างกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าลักษณะการอยู่อาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37
สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์	0.026	✓	
ลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.046	✓	
ลักษณะการอยู่อาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.035	✓	

อาชีพ

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย พบว่าคนไร้บ้านที่ค้าขายมีความต้องการด้านที่พักอาศัยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.01) รองลงมาเก็บของเก่า (ค่าเฉลี่ย = 2.96) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านที่พักอาศัยน้อยที่สุด คือ ไม่ประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 2.80) (ตารางที่ 4.38) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่าอาชีพกับความต้องการด้านที่พักอาศัยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.716$) แสดงว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย (ตารางที่ 4.39)

ตารางที่ 4.38
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอาชีพกับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

อาชีพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ประกอบอาชีพ	24	2.80	0.445
ค้าขาย	27	3.01	0.551
เก็บของเก่า	27	2.96	0.436
รับจ้าง	31	2.83	0.696
หมอดู	3	2.83	0.439
ขอทาน	8	2.81	0.741
รวม	120	2.89	0.558

ตารางที่ 4.39
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	0.961	0.183	0.578	0.716
- ภายในกลุ่ม	114	36.115	0.317		
รวม	119	37.031			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค พบว่าคนไร้บ้านที่ขอทานมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.23) รองลงมาค้าขาย (ค่าเฉลี่ย = 3.90) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคน้อยที่สุด คือ หมอดู (ค่าเฉลี่ย = 3.47) (ตารางที่ 4.40) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าอาชีพกับ

ความต้องการด้านอุปโภคบริโภคไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.591$) แสดงว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค (ตารางที่ 4.41)

ตารางที่ 4.40
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอาชีพกับ
ความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

อาชีพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ประกอบอาชีพ	24	3.59	1.043
ค้าขาย	27	3.90	0.987
เก็บของเก่า	27	3.82	0.781
รับจ้าง	31	3.68	1.122
หมอดู	3	3.47	0.757
ขอทาน	8	4.23	0.599
รวม	120	3.78	0.966

ตารางที่ 4.41
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	3.515	0.703	0.745	0.591
- ภายในกลุ่ม	114	107.570	0.944		
รวม	119	111.085			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านที่ค้าขายมีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.83) รองลงมาเก็บของเก่า (ค่าเฉลี่ย = 3.62) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุด

คือ หมอตู (ค่าเฉลี่ย = 3.04) (ตารางที่ 4.42) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าอาชีพกับความต้องการด้านการแพทย์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.175$) แสดงว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.43)

ตารางที่ 4.42
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอาชีพกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

อาชีพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ประกอบอาชีพ	24	3.34	0.814
ค้าขาย	27	3.83	0.629
เก็บของเก่า	27	3.62	0.708
รับจ้าง	31	3.47	1.090
หมอตู	3	3.04	0.804
ขอทาน	8	3.16	0.661
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.43
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	5.391	1.078	1.566	0.175
- ภายในกลุ่ม	114	78.512	0.689		
รวม	119	83.903			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอาชีพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอาชีพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอาชีพของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.44)

ตารางที่ 4.44

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
อาชีพกับความต้องการด้านที่พักอาศัย	0.716		✓
อาชีพกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค	0.591		✓
อาชีพกับความต้องการด้านการแพทย์	0.175		✓

รายได้

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้กับความต้องการด้านที่พักอาศัย พบว่าคนไร้บ้านรายได้มากกว่า 200 บาท มีความต้องการด้านที่พักอาศัยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.24) รองลงมารายได้ 151-200 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.00) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านที่พักอาศัยน้อยที่สุดรายได้ 0-50 บาท (ค่าเฉลี่ย = 2.69) (ตารางที่ 4.45) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่ารายได้กับความต้องการด้านที่พักอาศัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ 0.05 ($P = 0.034$) แสดงว่ารายได้ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย (ตารางที่ 4.46)

ตารางที่ 4.45
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างรายได้กับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

รายได้	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
0-50 บาท	26	2.69	0.625
51-100 บาท	15	2.99	0.413
101-150 บาท	25	2.97	0.474
151-200 บาท	11	3.00	0.407
มากกว่า 200 บาท	14	3.24	0.685
รายได้ไม่แน่นอน	29	2.76	0.537
รวม	120	2.89	0.558

ตารางที่ 4.46
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านที่พักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	3.668	0.734	2.507	0.034
- ภายในกลุ่ม	114	33.363	0.293		
รวม	119	37.031			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้กับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านรายได้มากกว่า 200 บาท มีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.79) รองลงมารายได้ 101-150 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.58) และกลุ่มที่มีความ

ต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุดรายได้ 51-100 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.37) (ตารางที่ 4.47) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่ารายได้กับความต้องการด้านการแพทย์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.831$) แสดงว่ารายได้ที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.48)

ตารางที่ 4.47

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างรายได้กับ
ความต้องการด้านการแพทย์

รายได้	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
0-50 บาท	26	3.47	0.873
51-100 บาท	15	3.37	0.869
101-150 บาท	25	3.58	1.003
151-200 บาท	11	3.53	0.411
มากกว่า 200 บาท	14	3.79	0.704
รายได้ไม่แน่นอน	29	3.48	0.855
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.48

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	1.531	0.306	0.424	0.831
- ภายในกลุ่ม	114	82.372	0.723		
รวม	119	83.903			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้กับความ ต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านรายได้ไม่แน่นอนมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.64) รองลงมารายได้ 0-50 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.63) และกลุ่มที่มีความ ต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุดรายได้ 101-150 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.49) (ตารางที่ 4.49) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่ารายได้กับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.969$) แสดงว่ารายได้ที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.50)

ตารางที่ 4.49

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างรายได้กับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

รายได้	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
0-50 บาท	26	3.63	0.808
51-100 บาท	15	3.49	0.661
101-150 บาท	25	3.49	0.894
151-200 บาท	11	3.50	0.733
มากกว่า 200 บาท	14	3.53	0.813
รายได้ไม่แน่นอน	29	3.64	0.749
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.50
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	0.572	0.114	0.183	0.969
- ภายในกลุ่ม	114	71.303	0.625		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความต้องการด้านที่พักอาศัย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารายได้ของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านที่พักอาศัยแตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารายได้ของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์ไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารายได้ของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.51)

ตารางที่ 4.51
สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รายได้กับความต้องการด้านที่พักอาศัย	0.034	✓	
รายได้กับความต้องการด้านการแพทย์	0.831		✓
รายได้กับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.969		✓

ที่พักอาศัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ได้สะพานลอยมีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.77) รองลงมาอาศัยที่สวนสาธารณะ (ค่าเฉลี่ย = 3.62) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุดอาศัยที่วัด (ค่าเฉลี่ย = 3.18) (ตารางที่ 4.52) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าที่พักอาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.577$) แสดงว่าที่พักอาศัยที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.53)

ตารางที่ 4.52
จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างที่พักอาศัยกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

ที่พักอาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ศูนย์คนไร้บ้าน	60	3.60	0.873
สวนสาธารณะ	18	3.62	1.077
ใต้สะพานลอย	6	3.77	0.780
ตรอก, ซอย	17	3.34	0.465
ทางเท้า, ริมฟุตบาท	10	3.39	0.742
วัด	9	3.18	0.793
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.53
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	2.725	0.545	0.765	0.577
- ภายในกลุ่ม	114	81.178	0.712		
รวม	119	83.903			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ศูนย์คนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.45) รองลงมาอาศัยที่สวนสาธารณะ (ค่าเฉลี่ย = 3.41) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้น้อยที่สุดอาศัยที่วัด (ค่าเฉลี่ย = 2.87) (ตารางที่ 4.54) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าที่พักอาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.458$) แสดงว่าที่พักอาศัยที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.55)

ตารางที่ 4.54

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างที่พักอาศัยกับ
ความต้องการด้านอาชีพและรายได้

ที่พักอาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ศูนย์คนไร้บ้าน	60	3.45	0.893
สวนสาธารณะ	18	3.41	0.701
ใต้สะพานลอย	6	3.08	0.361
ตรอก, ซอย	17	3.34	0.693
ทางเท้า, ริมฟุตบอลบาท	10	3.20	1.146
วัด	9	2.87	0.841
รวม	120	3.34	0.843

ตารางที่ 4.55

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านอาชีพและรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	3.346	0.669	0.939	0.458
- ภายในกลุ่ม	114	81.195	0.712		
รวม	119	84.541			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ใต้สะพานลอยมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.81) รองลงมาอาศัยที่ทางเท้า, ริมฟุตบอลบาท (ค่าเฉลี่ย = 3.74)

และกลุ่มที่มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุดอาศัยที่วัด (ค่าเฉลี่ย = 3.38) (ตารางที่ 4.56) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าที่พักอาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.734$) แสดงว่าที่พักอาศัยที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.57)

ตารางที่ 4.56

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างที่พักอาศัยกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

ที่พักอาศัย	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ศูนย์คนไร้บ้าน	60	3.48	0.803
สวนสาธารณะ	18	3.67	0.817
ใต้สะพานลอย	6	3.81	0.770
ตรอก, ซอย	17	3.64	0.745
ทางเท้า, ริมฟุตบาท	10	3.74	0.644
วัด	9	3.38	0.810
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.57

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	1.710	0.342	0.556	0.734
- ภายในกลุ่ม	114	70.164	0.615		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าที่พักอาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์ไม่แตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าที่พักอาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าที่พักอาศัยของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.58)

ตารางที่ 4.58

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ที่พักอาศัยกับความต้องการด้านการแพทย์	0.577		✓
ที่พักอาศัยกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.458		✓
ที่พักอาศัยกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.734		✓

เวลาที่พักภายในศูนย์คนไร้บ้าน

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านที่พักอาศัย พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ศูนย์ฯ 1-2 ปี มีความต้องการด้านที่พักอาศัยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.96) รองลงมาไม่ได้พักอาศัยที่ศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านที่พักอาศัยน้อยที่สุดอาศัยที่ศูนย์ฯ น้อยกว่า 1 ปี (ค่าเฉลี่ย = 2.88) (ตารางที่ 4.59) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าเวลาที่พักในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านที่พักอาศัยมี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.027$) แสดงว่าเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย (ตารางที่ 4.60)

ตารางที่ 4.59

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ
กับความต้องการด้านที่พักอาศัย

เวลาที่พักภายในศูนย์ฯ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ได้พักอาศัยที่ศูนย์ฯ	60	2.95	0.452
น้อยกว่า 1 ปี	8	2.28	0.979
1-2 ปี	24	2.96	0.583
3-4 ปี	22	2.88	0.568
มากกว่า 5 ปี	6	2.92	0.258
รวม	120	2.89	0.558

ตารางที่ 4.60

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ของ
คนไร้บ้านกับความต้องการด้านที่พักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	3.329	0.832	2.840	0.027
- ภายในกลุ่ม	115	33.702	0.293		
รวม	119	37.031			

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ศูนย์ฯ มากกว่า 5 ปี มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.47) รองลงมาไม่ได้พักอาศัยที่ศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย = 3.88) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคน้อยที่สุดอาศัยที่ศูนย์ฯ น้อยกว่า 1 ปี (ค่าเฉลี่ย

= 2.98) (ตารางที่ 4.61) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าเวลาที่พักในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.033$) แสดงว่าเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค (ตารางที่ 4.62)

ตารางที่ 4.61

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างเวลาที่พัก
ภายในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

เวลาที่พักภายในศูนย์ฯ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ได้พักอาศัยที่ศูนย์ฯ	60	3.88	0.882
น้อยกว่า 1 ปี	8	2.98	1.424
1-2 ปี	24	3.78	0.844
3-4 ปี	22	3.57	1.005
มากกว่า 5 ปี	6	4.47	0.864
รวม	120	3.78	0.966

ตารางที่ 4.62

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ของ
คนไร้บ้านกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	9.596	2.399	2.718	0.033
- ภายในกลุ่ม	115	101.489	0.883		
รวม	119	111.085			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านอาศัยที่ศูนย์ฯ มากกว่า 5 ปี มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ รองลงมาอาศัยที่ศูนย์ฯ 3-4 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.60) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้น้อยที่สุดอาศัยที่ศูนย์ฯ น้อยกว่า 1 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.00) (ตารางที่ 4.63) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าเวลาที่พักในศูนย์ฯ กับความต้องการด้านอาชีพและรายได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.006$) แสดงว่าเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.64)

ตารางที่ 4.63

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างเวลา
ที่พักภายในศูนย์ฯ กับความต้องการ
ด้านอาชีพและรายได้

เวลาที่พักภายในศูนย์ฯ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
ไม่ได้พักอาศัยที่ศูนย์ฯ	60	3.24	0.784
น้อยกว่า 1 ปี	8	3.00	1.102
1-2 ปี	24	3.22	0.756
3-4 ปี	22	3.60	0.808
มากกว่า 5 ปี	6	4.39	0.779
รวม	120	3.34	0.843

ตารางที่ 4.64
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่พักภายในศูนย์ฯ ของ
คนไร้บ้านกับความต้องการด้านอาชีพ
และรายได้

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	4	9.906	2.477	3.816	0.006
- ภายในกลุ่ม	115	74.634	0.649		
รวม	119	84.541			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเวลาพักในศูนย์ฯต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาพักในศูนย์ฯกับความต้องการด้านที่พักอาศัย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเวลาพักในศูนย์ฯของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านที่พักอาศัยแตกต่างกัน

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาพักในศูนย์ฯกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภคเมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเวลาพักในศูนย์ฯของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคแตกต่างกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาพักในศูนย์ฯกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเวลาพักในศูนย์ฯของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.65)

ตารางที่ 4.65

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เวลาพักในศูนย์กับความต้องการด้านที่พักอาศัย	0.027	✓	
เวลาพักในศูนย์กับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค	0.033	✓	
เวลาพักในศูนย์กับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.006	✓	

ความต้องการในอนาคต

1. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านการแพทย์ พบว่าคนไร้บ้านที่ต้องการมีบ้านเป็นของตนเองมีความต้องการด้านการแพทย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.13) รองลงมาต้องการอยู่เป็นกลุ่มในที่พักรั้วที่จัดให้ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านการแพทย์น้อยที่สุดต้องการอยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ (ค่าเฉลี่ย = 3.15) (ตารางที่ 4.66) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านการแพทย์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.011$) แสดงว่าความต้องการในอนาคตที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการแพทย์ (ตารางที่ 4.67)

ตารางที่ 4.66

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างความต้องการ
ในอนาคตกับความต้องการด้านการแพทย์

ความต้องการในอนาคต	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
กลับบ้านอยู่กับครอบครัว	36	3.81	0.846
อยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ	32	3.15	0.937
อยู่คนเดียวอย่างอิสระ	10	3.26	0.596
อยู่คนเดียวในที่พักที่จัดให้	13	3.38	0.760
อยู่เป็นกลุ่มในที่พักที่จัดให้	27	3.72	0.659
อื่น ๆ (มีบ้านเป็นของตัวเอง)	2	4.13	-
รวม	120	3.53	0.840

ตารางที่ 4.67

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในอนาคตของ
คนไร้บ้านกับความต้องการด้านการแพทย์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	10.193	2.039	3.153	0.011
- ภายในกลุ่ม	114	73.710			
รวม	119	83.903	0.647		

2. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านที่ความต้องการมีบ้านเป็นของตัวเองมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67) รองลงมาต้องการอยู่เป็นกลุ่มในที่พักที่จัดให้ (ค่าเฉลี่ย = 3.48) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้น้อยที่สุดต้องการอยู่คนเดียวอย่างอิสระ (ค่าเฉลี่ย = 3.07) (ตารางที่ 4.68) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าความ

ต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.054$) แสดงว่าความต้องการในอนาคตที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ (ตารางที่ 4.69)

ตารางที่ 4.68

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างความต้องการ
ในอนาคตกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้

ความต้องการในอนาคต	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
กลับบ้านอยู่กับครอบครัว	36	3.46	0.810
อยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ	32	3.08	0.915
อยู่คนเดียวอย่างอิสระ	10	3.07	0.786
อยู่คนเดียวในที่พักที่จัดให้	13	3.40	0.738
อยู่เป็นกลุ่มในที่พักที่จัดให้	27	3.48	0.784
อื่น ๆ (มีบ้านเป็นของตัวเอง)	2	4.67	-
รวม	120	3.34	0.843

ตารางที่ 4.69

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในอนาคตของ
คนไร้บ้านกับความต้องการด้านอาชีพ
และรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	7.587	1.515	2.248	0.054
- ภายในกลุ่ม	114	76.954	0.675		
รวม	119	84.541			

3. การศึกษาความสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการในขนาดกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ พบว่าคนไร้บ้านที่ต้องการมีบ้านเป็นของตนเองมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.88) รองลงมาต้องการกลับบ้านอยู่กับครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 3.83) และกลุ่มที่มีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐน้อยที่สุดต้องการอยู่คนเดียวอย่างอิสระ (ค่าเฉลี่ย = 3.09) (ตารางที่ 4.70) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการหาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าความต้องการในขนาดกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($P = 0.043$) แสดงว่าความต้องการในขนาดที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ (ตารางที่ 4.71)

ตารางที่ 4.70

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างความต้องการ
ในขนาดกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

ความต้องการในขนาด	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D.
กลับบ้านอยู่กับครอบครัว	36	3.83	0.779
อยู่กับเพื่อนอย่างอิสระ	32	3.33	0.861
อยู่คนเดียวอย่างอิสระ	10	3.09	0.559
อยู่คนเดียวในที่พักที่จัดให้	13	3.55	0.611
อยู่เป็นกลุ่มในที่พักที่จัดให้	27	3.63	0.721
อื่นๆ (มีบ้านเป็นของตนเอง)	2	3.88	-
รวม	120	3.56	0.777

ตารางที่ 4.71

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความสัมพันธ์
ระหว่างความต้องการในขนาดของคนไร้บ้านกับ
ความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig (P)
- ระหว่างกลุ่ม	5	6.799	1.360	2.382	0.043
- ภายในกลุ่ม	114	65.075	0.571		
รวม	119	71.874			

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในขนาดต่อความต้องการด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการทดสอบ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในขนาดกับความต้องการด้านการแพทย์ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความต้องการในขนาดของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านการแพทย์แตกต่างกัน
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในขนาดกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความต้องการในขนาดของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในขนาดกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความต้องการในขนาดของคนไร้บ้านมีความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.72)

ตารางที่ 4.72

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าคะแนน	ผลการทดสอบ	
		แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านการแพทย์	0.011	✓	
ความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านอาชีพและรายได้	0.054		✓
ความต้องการในอนาคตกับความต้องการด้านสวัสดิการจากรัฐ	0.043	✓	

สรุปภาพรวมผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะเบื้องต้น

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะเบื้องต้น ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน สาเหตุที่ออกจากบ้าน ที่พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัยศูนย์คนไร้บ้าน ความต้องการในอนาคต กับความต้องการทั้ง 6 ด้าน พบว่าการทดสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะเบื้องต้นกับความ ต้องการทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค พบว่าคนไร้บ้านที่มีอายุ ระหว่าง 11-20 ปี ส่วนใหญ่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภค เพราะว่าเด็กที่เป็นคนไร้บ้านจะมีความต้องการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม โดยเฉพาะที่พักอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะเนื่องจากเด็กที่พักอาศัยตามที่สาธารณะจะไม่มีรายได้ทำให้ไม่มีเงินไปซื้ออาหารและเครื่องดื่ม

ลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่า คนไร้บ้านที่อยู่กับคู่สมรสจะมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากที่สุด เนื่องจากการที่อยู่ ด้วยกัน 2 คน จะมีรายจ่ายมากทำให้ต้องทำงานหารายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

รายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านที่พักอาศัย เนื่องจากคนไร้บ้านที่มี รายได้ มากกว่า 200 บาท ส่วนใหญ่จะมีความต้องการด้านที่พักอาศัย โดยเฉพาะที่พักอาศัยใน รูปแบบของห้องเช่า เพราะต้องการที่จะมีที่เก็บของและมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

เวลาที่พักภายในศูนย์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านที่พักภายในศูนย์มากกว่า 5 ปี เนื่องจากคนไร้บ้านที่พักอาศัยภายในศูนย์มาเป็น

ระยะเวลาอันยาวนานได้มีการพัฒนาศักยภาพและฝีมืออาชีพมาเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องการรายได้ เพื่อที่จะได้เก็บเงินและออกไปเช่าห้องพักอยู่ข้างนอกแบบคนปกติทั่วไป

การอภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้าน: ศึกษากรณีการให้บริการของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย” โดยผลการศึกษาได้ปรากฏข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญในการนำมาอภิปราย ดังนี้

การศึกษาความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการของคนไร้บ้าน

การศึกษาถึงความต้องการของคนไร้บ้านครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดความต้องการของคนไร้บ้านไว้ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านอุปโภคบริโภค ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพ และรายได้ ด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานอาชีพ ด้านสวัสดิการจากรัฐ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า คนไร้บ้านส่วนใหญ่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการด้านการแพทย์ และด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานอาชีพมีความต้องการน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า คนไร้บ้านมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคที่มีจำนวนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.78 ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเครื่องอุปโภคบริโภคมีความจำเป็นต่อคนไร้บ้านไม่ว่าจะพักอยู่อาศัยที่ใด โดยเฉพาะในเรื่องของอาหารและน้ำดื่ม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิติพัฒน์ นนทบุรีมະดุลย์ และ อภิญา เวชยชัย (2546) ที่กล่าวว่า “วณิก และขอทานจะไม่สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยอาชีพที่ทำอยู่ จึงต้องมาเป็นวณิกและขอทาน เช่น การขอทานข้าว เพื่อเป็นการหาอาหารในการประทังชีวิต”

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์ตัวแทนของคนไร้บ้านกล่าวว่า “เรื่องอาหารที่เป็นอุปสรรคอย่างมาก คือ ข้าว” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) นอกจากนี้ยังมีวิธีการรับแจกข้าวตามศาลเจ้า ซึ่งตัวแทนของคนไร้บ้านกล่าวว่า “เค้าจะมีการบอกต่อ ๆ กันมา แล้วบางคนจะมีการทำโพยว่าวันไหนศาลเจ้าไหนแจก มาขายอันละ 3 บาทบ้าง 5 บาทบ้าง แล้วเราก็ซื้อมาแล้วเราก็ไปตามศาลเจ้า ที่เค้าแจก ซึ่งเราทุกคนไปตามศาลเจ้าไปรอรับแจกไปรอรับข้าวไว้กิน” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คนไร้บ้านมีความต้องการในเรื่องของอาหารมากที่สุด เพราะว่าอาหารเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ถ้าขาดอาหารก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งวิธีการหาอาหารของคนไร้บ้านจะมีวิธีการ คือ การรับแจกข้าวตามศาลเจ้า การขอข้าววัดที่ใกล้เคียงกับที่พักอาศัย การไปรับประทานอาหารที่สภาสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามหาอาหารของคนไร้บ้าน

ความต้องการของคนไร้บ้านที่รองลงมา คือ ความต้องการด้านการแพทย์ โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.53 ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

เนื่องจากคนไร้บ้านเห็นความสำคัญถึงสุขภาพของตัวเอง ซึ่งตัวแทนของคนไร้บ้านกล่าวว่า “เราเคยเสนอกับ กทม. แล้วก็กระทรวงพัฒนาสังคม อยากรักษา 2 เดือน 1 ครั้ง ที่จะมาตรวจที่ศูนย์บางกอกน้อย เราก็จะนัดจากศูนย์หมอชิต ศูนย์ตลิ่งชัน ไปที่บางกอกน้อย” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คนไร้บ้านคำนึงถึงเรื่องของสุขภาพของตนเองรองลงมาจากรื่องของอาหาร เพราะเมื่อไม่สบายแล้วก็จะไม่สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้

นอกจากนั้นที่ยังเป็นปัญหาอุปสรรคในด้านการแพทย์ คือ บัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งตัวแทนของคนไร้บ้านกล่าวว่า “คนไร้บ้านหลายคนจะไม่มีบัตรประชาชน เลยไม่ได้สิทธิบัตร 30 บาท ในการรักษา” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวจะสอดคล้องกับความต้องการที่จะมีบัตรประจำตัวประชาชนของคนไร้บ้าน โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.25) ทำให้เห็นว่าคนไร้บ้านยังมีการเข้าถึงเรื่องสิทธิพลเมือง

ส่วนของด้านที่พักอาศัย คนไร้บ้านมีความต้องการด้านที่พักอาศัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.89 เนื่องจากคนไร้บ้านไม่ว่าจะพักอยู่ภายในศูนย์หรือพักอาศัยตามที่สาธารณะก็ตาม คนไร้บ้านคิดว่าที่พักอาศัยเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เพราะเขาสามารถนอนที่ไหนก็ได้ โดยตัวแทนของคนไร้บ้านได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับคนไร้บ้านที่พักอาศัยตามที่สาธารณะเดิมว่า

“เค้าใช้ชีวิตรอดไปวัน ๆ เท่านั้นเอง เค้าไม่คิดอะไรมากเลย พู้งี้เอาข้าววัดไหนกินดี ข้าวไม่มีต้องไปวัดไหนถึงได้ข้าวเยอะ เค้าไม่มีความหวัง เค้าไม่ได้ตั้งความต้องการไว้เลย เค้าอยู่อย่างปัจเจก ตัวใครตัวมัน ถ้าไม่สบายเค้าก็ซื้อพารา เค้าไม่กล้าเข้าไปหาหมอ เพราะไม่มีเงิน” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) จึงแสดงให้เห็นว่าคนไร้บ้านที่พักอาศัยตามที่สาธารณะจะไม่ค่อยมีความต้องการอะไรเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เห็นว่าคนไร้บ้านมักจะพึ่งตนเอง และบางกลุ่มก็จะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ยารักษาโรค เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการรวมกลุ่มช่วยเหลือ (Self help group) ของคนไร้บ้านที่พักอาศัยตามที่สาธารณะ

ส่วนที่พักอาศัยที่มีรูปแบบเดียวกับสถานสงเคราะห์จะมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.04) เนื่องจากคนไร้บ้านไม่ชอบที่จะพักอาศัยที่ต้องมีคนคอยคุม เพราะไม่มีอิสระในการเข้า-ออกจากที่พัก และยังเห็นว่าการพักอยู่ตามสถานที่สาธารณะนั้นมีความสะดวกสบายกว่าการที่พักอาศัยที่สถานสงเคราะห์ เนื่องจากอยากทำอะไรก็ได้ อยากออกไปที่ไหนเวลาใดก็ได้ จึงมีผลทำให้คนไร้บ้านมีความต้องการที่พักอาศัยที่มีรูปแบบเดียวกับสถานสงเคราะห์อยู่ในระดับน้อย

ด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการงานอาชีพมีความต้องการน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.81 ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนไร้บ้านมีความคิดเห็นว่าเขาสามารถหารายได้จากอาชีพที่เขาประกอบได้อยู่แล้ว เช่น เก็บของเก่า รับจ้างก่อสร้าง เป็นต้น และในการพัฒนาศักยภาพด้านการงานอาชีพคนไร้บ้านคิดว่าเมื่อฝึกมาแล้วก็ไม่สามารถทำขายได้จริง เนื่องจากไม่มีทุนในการประกอบอาชีพและยังไม่มีตลาดรองรับ โดยสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ตัวแทนของคนไร้บ้านที่กล่าวว่า

“บางคนไปฝึกอาชีพมาที่กทม. หรือสำนักส่งเสริมพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาสก็มาสอนอาชีพ แต่สอนเสร็จแล้วก็ปล่อยเรา ทุนก็ไม่มี ตลาดก็ไม่ทำให้” (คนไร้บ้าน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553) ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้คนไร้บ้านมีความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการงานอาชีพน้อยที่สุด ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาก็คือ การหาสถานที่ค้าขายให้แก่คนไร้บ้าน แต่ก็ทำให้เห็นว่าคนไร้บ้านนั้นให้ความร่วมมือในการพัฒนาตนเองซึ่งทำให้เห็นว่าคนไร้บ้านมีขีดความสามารถ (Competency) ที่จะพัฒนาตนเองได้

นอกจากนั้นในเรื่องของการฝึกอบรมอาชีพก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ย = 2.24) และการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย = 2.37) ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากคนไร้บ้านส่วนใหญ่สามารถประกอบอาชีพก่อสร้างได้แล้วแต่ไม่มีคนมาจ้างงาน ทำให้คนไร้บ้านไม่มีความต้องการที่จะฝึกฝน ส่วนเรื่องของการฝึกเกษตรกรคนไร้บ้านมองว่าเมื่อฝึกมาแล้วก็ไม่มีสถานที่ให้ทำการเกษตร จึงทำให้มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ส่วนเรื่องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการของคนไร้บ้าน โดยผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะเบื้องต้น ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน สาเหตุที่ออกจากบ้าน ที่พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัยศูนย์คนไร้บ้าน ความต้องการในอนาคต กับความต้องการทั้ง 6 ด้าน พบว่าการทดสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะเบื้องต้นกับความต้องการทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

อายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอุปโภคบริโภค พบว่าคนไร้บ้านที่มีอายุระหว่าง 11-20 ปี ส่วนใหญ่มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภค เพราะว่าเด็กที่เป็นคนไร้บ้านจะมี

ความต้องการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มนั้น โดยเฉพาะที่พักรักษาตัวอยู่ตามทีสธารณะเนื่องจากเด็กที่พักรักษาตัวตามทีสธารณะจะไม่มีรายได้ทำให้ไม่มีเงินไปซื้ออาหารและเครื่องดื่มนั้น ซึ่งต่างจากคนไร้บ้านที่เป็นผู้ใหญ่ที่สามารถที่จะรับจ้างทำงานในการหาเงินมาเลี้ยงตนเองได้

ลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านที่อยู่กับคู่สมรสจะมีความต้องการด้านอาชีพและรายได้มากที่สุด เนื่องจากการที่อยู่ด้วยกัน 2 คน จะมีรายจ่ายมากทำให้ต้องทำงานหารายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

รายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านที่พักรักษาตัว เนื่องจากคนไร้บ้านที่มีรายได้ มากกว่า 200 บาท ส่วนใหญ่จะมีความต้องการด้านที่พักรักษาตัว โดยเฉพาะที่พักรักษาตัวในรูปแบบของห้องเช่า เพราะต้องการที่จะมีที่เก็บของและมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

เวลาที่พักภายในศูนย์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการด้านอาชีพและรายได้ พบว่าคนไร้บ้านที่พักภายในศูนย์มากกว่า 5 ปี เนื่องจากคนไร้บ้านที่พักรักษาตัวภายในศูนย์มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานได้มีการพัฒนาศักยภาพและฝึกอาชีพมาเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องการรายได้เพื่อที่จะได้เก็บเงินและออกไปเช่าห้องพักรักษาตัวข้างนอกแบบคนปกติทั่วไป

การศึกษาการดำเนินงานในการให้บริการแก่คนไร้บ้านภายในศูนย์และนอกศูนย์ ในความดูแลของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย

การศึกษาการดำเนินงานในการให้บริการแก่คนไร้บ้านภายในศูนย์และนอกศูนย์ของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยจะให้บริการโดยผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในการบริหารงานของมูลนิธิในการดำเนินงานจะเน้นลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ มีการนำคนไร้บ้านที่พักรักษาตัวอยู่ภายในศูนย์มาร่วมในการทำงาน เพราะว่าคนไร้บ้านมักจะรู้ปัญหาของตนเองดีที่สุด ทำให้การดำเนินการในการให้บริการของศูนย์ตรงตามความต้องการของคนไร้บ้านมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของการสร้างเครือข่ายของคนไร้บ้าน เพราะคนไร้บ้านที่นำเข้ามาทำงานนั้นจะเป็นคนที่เคยพักรักษาตัวในที่ต่าง ๆ เช่น สยามหลวง หมอชิต เป็นต้น ทำให้ง่ายต่อการทำงานในพื้นที่เนื่องจากช่วงที่พักรักษาตัวอยู่นอกศูนย์ก็ได้รู้จักคนไร้บ้านจำนวนหนึ่งจึงเป็นการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ ที่เคยพักรักษาตัวมาก่อนทำให้คนไร้บ้านที่พักรักษาตัวในพื้นที่นั้นมีความไว้วางใจ ทำให้การดำเนินงานในพื้นที่จึงสะดวกมากขึ้น

แนวคิดในช่วงแรกของการทำงานกับคนไร้บ้านเป็นการให้บริการในเรื่องของการดำรงชีวิตและการส่งตัวกลับบ้าน แต่ภายหลังได้มีแนวคิดเรื่องการทำบ้านพักรักษาตัวให้แก่คนไร้บ้านเนื่องจากเห็นว่าคนไร้บ้านที่พักรักษาตัวอยู่ตามทีสธารณะจะไม่สามารถที่จะพัฒนาต่อไปได้ และ

สืบเนื่องมาจากการไม่ให้คนไร้บ้านนอนที่สนามหลวงจึงแนวทางที่สืบเนื่องกันมา จึงทำให้มีการจัดสร้างศูนย์พักให้แก่คนไร้บ้าน โดยทำเป็นบ้านพักแบบเปิดเพราะคำนึงถึงการทำงานของคนไร้บ้านที่ไม่เป็นเวลา หรือต้องออกไประยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งการดำเนินงานปัจจุบันในการให้บริการทั้งภายในศูนย์และภายนอกศูนย์ มีดังนี้

การให้บริการภายในศูนย์

การให้บริการของคนไร้บ้านที่เข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์ เมื่อคนไร้บ้านเข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์คนไร้บ้านแล้ว ทางมูลนิธิจะมีการจัดบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนไร้บ้าน โดยบริการที่จัดให้ภายในศูนย์จะมีจุดเน้นไปในเรื่องของการพัฒนาเพื่อให้เขาสามารถกลับไปใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติทั่วไปดังเดิม นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการพักอาศัยอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้คนไร้บ้านได้ฝึกในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งคนไร้บ้านส่วนใหญ่ที่พักอาศัยตามที่สาธารณะจะพักอาศัยอยู่คนเดียวทำให้ไม่เปิดใจรับในการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ดังนั้นเมื่อเข้ามาพักภายในศูนย์แล้วคนไร้บ้านก็จะมีฝึกทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยการให้บริการภายในศูนย์เป็นบ้านพักแบบเปิดเพื่อให้อิสระแก่คนไร้บ้าน ซึ่งบริการภายในศูนย์ของคนไร้บ้านจะมีดังต่อไปนี้

การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

เมื่อคนไร้บ้านเข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์คนไร้บ้าน คนไร้บ้านก็จะได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง เช่น ที่พักอาศัย อาชีพ บัณฑิต 4 เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยได้กล่าวว่า

เมื่อคนไร้บ้านเข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์คนไร้บ้านแล้ว คนไร้บ้านก็จะได้รับการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น จัดให้มีบริการบัณฑิต 4 บริการฝึกอาชีพ จัดหาทุนการศึกษา การเสริมพลัง เป็นต้น ซึ่งบริการเหล่านี้มีเพื่อเป็นการฟื้นฟูศักยภาพให้คนไร้บ้านให้สามารถพึ่งพาตนเอง กลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

นอกจากนี้ยังมีในเรื่องของ มีการทำกองทุนสวัสดิการคนไร้บ้าน เก็บสะสมเข้ากองทุนวันละ 1 บาท เพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มตั้งแต่เกิด เจ็บป่วย การศึกษาเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ จนกระทั่งเสียชีวิต เนื่องจากคนไร้บ้านเข้าไม่ถึงสวัสดิการของรัฐ เพราะหลายคนยังไม่มีบัตรประชาชน มีการอบรมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย เก็บออมเพื่ออนาคตจะมีบ้านเป็นของตนเองรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนคนไร้บ้าน โดยมีเป้าหมายที่จะเช่าที่ดินรัฐเพื่อจัดสร้างที่พักอาศัยราคาถูก มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มอาชีพ

เก็บของเก่า อาชีพขายกระดาษพลาสติก ร้านค้ากลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มผลิตงานฝีมือ (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ซึ่งจากบริการดังกล่าวทำให้คนไร้บ้านมีชีวิตที่ดีขึ้น

แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไร้บ้านเกิดจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิที่เริ่มทำงานกับคนไร้บ้าน หลังจากนั้นก็ได้พบคนไร้บ้านในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น สภาพความเป็นอยู่ที่แย่ทำให้มูลนิธิต้องการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไร้บ้าน ซึ่งต่อมาได้มองเห็นว่าคนไร้บ้านมักเข้าไม่ถึงสวัสดิการของรัฐ จึงได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไร้บ้านขึ้น

การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ

เมื่อคนไร้บ้านเข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์คนไร้บ้านแล้ว คนไร้บ้านก็จะได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านอาชีพ ซึ่งจะเป็นอาชีพต่าง ๆ เช่น

มูลนิธิได้มีการพัฒนาทางด้านอาชีพให้แก่คนไร้บ้าน โดยมีการทำงานร่วมกับสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส (ปัจจุบันใช้ชื่อสำนักคุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งอาชีพที่ได้ดำเนินการฝึกอบรมไปแล้ว ได้แก่ ช่างก่อสร้าง ทำขนม ชักกรีต ตัดเย็บซ่อมแซมผ้า โดยวิทยากรที่มาฝึกอบรมให้จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านนั้น ๆ ในส่วนของสถานที่ในการฝึกจะขึ้นอยู่กับผู้รับการฝึกอบรมเป็นส่วนใหญ่

การฝึกอบรมอาชีพก่อสร้าง ได้มีการจัดฝึกอบรมที่ศูนย์คนไร้บ้านหมอชิต 2 ของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เพราะบริเวณศูนย์คนไร้บ้านหมอชิต 2 จะมีพื้นที่ว่างทำให้สะดวกในการฝึกอบรมอาชีพก่อสร้าง โดยมีวิทยากรจากชุมชน 14 ไร่ อ่อนนุช มาเป็นผู้ฝึกอบรม ซึ่งสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นผู้ติดต่อวิทยากรมาให้ โดยในการฝึกอบรมก็ได้มีการให้คนไร้บ้านช่วยกันสร้างศาลา เพื่อให้ผู้ที่อาศัยอยู่ที่ศูนย์คนไร้บ้านหมอชิต 2 ใช้ประโยชน์ต่อไป

การฝึกอบรมอาชีพทำขนม ได้มีการจัดฝึกอบรมที่ศูนย์คนไร้บ้านสุวิทย์ วัดหนู (ศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย) เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีความสะดวกที่จะจัดการฝึกอบรมให้แก่คนไร้บ้าน เพราะคนไร้บ้านที่เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่ศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย โดยมีวิทยากรจากโรงเรียนฝึกอาชีพดินแดงมาเป็นผู้ฝึกอบรม ซึ่งสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นผู้ติดต่อวิทยากรมาให้ โดยขนมที่นำมาทำการฝึกให้กับคนไร้บ้านในครั้งนี้ ได้แก่ น้ำเต้าหู้ ปาท่องโก๋ สังขยา และกล้วยแขก ผลที่ออกมาเป็นที่น่าสนใจของคนไร้บ้านเพราะได้มีการทดลองทำจริง หลังจากรับการฝึกอบรมคนไร้บ้านได้มีแผนที่จะทำ

น้ำเต้าหู้ ปาท่องโก๋ สังขยาไปขายบริเวณริมทางรถไฟบางกอกน้อยเพื่อที่จะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น

การฝึกอบรมอาชีพชั่วคราว ได้มีการจัดฝึกอบรมที่ศูนย์คนไร้บ้านสุวิทย์ วัดหนู (ศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย) เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีความสะดวกที่จะจัดการฝึกอบรมแก่คนไร้บ้าน เพราะคนไร้บ้านส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่ศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย โดยมีวิทยากรจากโรงแรมพูลแมนบางกอกคิงพาวเวอร์มาเป็นวิทยากร ซึ่งสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นผู้ติดต่อวิทยากรมาให้ ในการฝึกอบรมก็จะสอนถึงวิธีการซักคราบต่าง ๆ การถนอมเนื้อผ้า ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันคนไร้บ้านก็ได้มีการรับจ้างชั่วคราวเสื้อผ้าจากคนที่อยู่ในชุมชนใกล้กับศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย แต่ผู้รับการฝึกต้องการวิธีการซักและรีดผ้าอย่างมีคุณภาพมากขึ้น เพื่อที่จะมีผู้มาจ้างชั่วคราวมากขึ้นตามไปด้วย (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

จากการฝึกอาชีพดังกล่าวของคนไร้บ้านเกิดขึ้นจากแนวคิดของเจ้าหน้าที่มูลนิธิและคนไร้บ้านส่วนหนึ่งที่ต้องการจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพเพิ่มเติม จึงมีการประชุมร่วมกันกับสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อให้มีการฝึกอาชีพให้แก่คนไร้บ้าน แต่เมื่อมีการฝึกอาชีพมาแล้วก็เกิดปัญหาในเรื่องของเงินทุนในการประกอบอาชีพ และตลาดในการขายของที่ทำได้ แต่ก็ได้มีการเสนอกับทางกรุงเทพมหานครว่าให้ช่วยจัดหาตลาดในการขายของที่ได้ทำมาให้แก่คนไร้บ้านเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่คนไร้บ้านด้วย

การพัฒนาด้านที่พักอาศัย

มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย ได้มีการจัดที่พักให้แก่คนไร้บ้านโดยจัดตั้งเป็นศูนย์คนไร้บ้าน ซึ่งศูนย์คนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยจะมี 3 แห่ง คือ ศูนย์คนไร้บ้านตลิ่งชัน ศูนย์คนไร้บ้านหมอชิต 2 ศูนย์คนไร้บ้านสุวิทย์ วัดหนู (ศูนย์คนไร้บ้านบางกอกน้อย) โดยการที่จะเข้าพักอาศัยศูนย์คนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยพี่น้องคนไร้บ้านที่พักอาศัยอยู่ก่อนจะเป็นผู้คัดเลือกสมาชิกที่จะเข้ามาอยู่ใหม่ และตอนนี้กำลังเปิดพื้นที่ใหม่ที่เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการหาพื้นที่ในการสร้างศูนย์พัก ซึ่งได้งบประมาณสนับสนุนมาจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

นอกจากนั้นยังมีการแก้ไขปัญหาที่พักอาศัยในระยะยาว ซึ่งเจ้าหน้าที่มูลนิธิได้กล่าวว่า “การแก้ไขปัญหาที่พักอาศัยในระยะยาว เรามีเป้าหมายในการทำงานในระยะต่อไป คือการจัดสร้างชุมชนคนไร้บ้าน” (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ซึ่งในการจัดสร้างชุมชนคนไร้บ้านของมูลนิธิ ปัจจุบันอยู่ในกระบวนการของการหาพื้นที่และระดมทุนในการที่จะสร้างชุมชนให้แก่คนไร้บ้าน

แนวคิดการพัฒนาด้านที่พักอาศัยเกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิและคนไร้บ้านส่วนหนึ่งที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ซึ่งต้องการที่จะมีที่พักเป็นของตนเอง จึงได้มีการประชุมร่วมกันของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย กรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และคนไร้บ้าน จึงได้มีการสร้างศูนย์พักสำหรับคนไร้บ้านขึ้น หลังจากนั้นคนไร้บ้านที่ได้รับการพัฒนามากขึ้นก็ต้องการที่จะมีที่พักที่เป็นของตนเองมากขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะจัดสร้างชุมชนของคนไร้บ้านขึ้นมาเพื่อให้คนไร้บ้านที่พัฒนาและสามารถดูแลตนเองได้แล้วเข้าไปอยู่ในชุมชน

จากการให้บริการภายในศูนย์ที่ได้กล่าวไปนั้น พบว่าคนไร้บ้านที่เข้ามาพักในศูนย์ระยะเวลาหนึ่งก็จะได้รับการพัฒนาศักยภาพ และมีความกระตือรือร้นที่จะดูแลตนเองมากขึ้น ทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยเห็นได้จากคนไร้บ้านที่ประสบความสำเร็จและครอบครัวให้การยอมรับสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัว หรือคนไร้บ้านที่สามารถออกไปทำงานและมีที่พักเป็นของตนเอง และมีความพร้อมที่จะออกไปอยู่ในสังคมตามปกติ แต่มีคนไร้บ้านส่วนหนึ่งมีความต้องการเพิ่มเติมในเรื่องของการรักษาพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน เพราะไม่สามารถหาค่ารักษาพยาบาลได้ทัน ซึ่งทางมูลนิธิก็กำลังหาแนวทางในการนำเงินมาช่วยเหลือในส่วนนี้ แต่จากการที่เป็นบ้านพักแบบเปิดทำให้มีปัญหาในการเข้าพักอาศัยอยู่บ้าง เช่น เมื่อถึงสิ้นเดือนจะมีการช่วยกันในการจ่ายค่าไฟฟ้าและน้ำประปา ซึ่งจะมีคนไร้บ้านส่วนหนึ่งเมื่อถึงเวลาจ่ายเงินก็จะไม่กลับมาพักอาศัยภายในศูนย์ แต่เมื่อมีการจ่ายเงินเรียบร้อยแล้วก็จะกลับมาพักอาศัยภายในศูนย์เหมือนเดิม ซึ่งคนไร้บ้านก็ได้มีการกำหนดกฎร่วมกัน คือ ทุกคนต้องช่วยกันออกค่าไฟฟ้าและน้ำประปา ถ้าไม่จ่ายเงินก็จะมีการลงโทษต่าง ๆ (ตักเตือน ให้ออกไปพักนอกศูนย์ 15 วัน และขับออกจากการเป็นสมาชิกตามลำดับ) แต่ถ้าคนที่ไม่มีเงินจริง ๆ ก็จะได้รับยกเว้นเป็นกรณีไป นอกจากนี้ยังมีคนไร้บ้านส่วนหนึ่งที่เข้ามาพักอาศัยและไม่ชอบที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น หรือไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ จึงออกไปพักอาศัยตามที่สาธารณะเหมือนเดิม

การให้บริการภายนอกศูนย์

การให้บริการคนไร้บ้านที่พักอาศัยอยู่ภายนอกศูนย์ คนไร้บ้านที่พักอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะทางมูลนิธิจะมีการจัดบริการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนไร้บ้านเพื่อให้วิถีชีวิตของเขาดีขึ้น และพยายามดึงให้เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อที่จะเข้ามาพักอาศัยภายในศูนย์เพื่อจะได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง โดยบริการที่จัดภายนอกศูนย์มาจากการลงพื้นที่สำรวจ การจัดงานต่าง ๆ ตามที่สาธารณะ ซึ่งงานดังกล่าวนี้จะให้คนไร้บ้านเป็นคน

ประสานงานในพื้นที่ เนื่องจากจะได้รับความไว้วางใจมากกว่าเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิลงไปเอง ซึ่งในการให้บริการภายนอกศูนย์ มีดังต่อไปนี้

การออกสำรวจ

การออกสำรวจคนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อออกเยี่ยมเยียนและสัมภาษณ์ ประวัติคนไร้บ้าน แยกประเภท ชี้แจงและชักชวนคนไร้บ้านเข้าเยี่ยมชมบริการของศูนย์ การประชาสัมพันธ์การให้บริการของศูนย์ฯ และการประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของศูนย์ นอกจากนั้นยังเป็นการขยายเครือข่ายคนไร้บ้านเพื่อเพิ่มสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งในการขยายเครือข่ายปัจจุบันมูลนิธิได้มีการเปิดพื้นที่ในการทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยในการออกสำรวจคนไร้บ้านเพื่อขยายเครือข่ายคนไร้บ้านจะผ่านทางกิจกรรมเดินกาแฟ (การหิ้วกระติกน้ำร้อน กาแฟ และยารักษาโรคไปเยี่ยมเยียนและดื่มกาแฟกันในกลุ่มที่มีคนไร้บ้านพักพิงอยู่ตามที่สาธารณะ) ซึ่งในการลงทำกิจกรรมเดินกาแฟจะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่มูลนิธิและคนไร้บ้าน การจัดกิจกรรมเดินกาแฟนอกจากจะเป็นการขยายเครือข่ายแล้ว ยังสืบเนื่องมาจากคนไร้บ้านมักจะเข้าไม่ถึงสวัสดิการจึงจำเป็นต้องมีการลงไปหาในพื้นที่ ที่พักอาศัยอยู่ และพบว่ากิจกรรมเดินกาแฟประสบความสำเร็จ โดยเห็นได้จากคนไร้บ้านสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น รู้จักศูนย์มากขึ้น และมีคนให้ความสนใจที่จะเข้าพักอาศัยภายในศูนย์มากขึ้น

การจัดงานพบปะคนไร้บ้าน

มูลนิธิได้มีการจัดงานพบปะคนไร้บ้านบริเวณสนามหลวงหรือริมคลองหลอด เป็นการประชุมใหญ่ของคนไร้บ้านเพื่อสำรวจเก็บข้อมูลและสร้างความสัมพันธ์ โดยในงานจะมีการรับประทานอาหารร่วมกัน มีการเชิญหน่วยงานจากภาครัฐมาให้บริการต่าง ๆ เช่น การตรวจสุขภาพ การตัดผม เป็นต้น และนอกจากนั้นในการจัดงานนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการขยายเครือข่ายคนไร้บ้าน เพื่อให้คนไร้บ้านทราบถึงบริการของมูลนิธิและบริการเมื่อเข้าไปพักอาศัยภายในศูนย์ ซึ่งคนที่เข้ามาร่วมงานจะมีการบอกแก่เพื่อนคนไร้บ้านต่อ ทำให้การจัดงานพบปะคนไร้บ้านประสบความสำเร็จในเรื่องของการขยายเครือข่ายคนไร้บ้าน และยังพบว่าคนไร้บ้านที่มาเข้าร่วมทุกคนสามารถเข้าถึงบริการที่ได้จัดไว้อย่างทั่วถึง เช่น การรับประทานอาหาร การตรวจสุขภาพ การตัดผม

จากการให้บริการภายนอกศูนย์ที่ได้กล่าวไปนั้น พบว่าคนไร้บ้านที่พักอาศัยตามที่สาธารณะมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ จากการลงสำรวจคนไร้บ้านและการจัดงานพบปะคนไร้บ้านของมูลนิธิ ทำให้คนไร้บ้านสามารถเข้าถึงบริการที่ได้จัดให้ และได้มีคนไร้บ้านส่วนหนึ่งมีความต้องการเพิ่มเติมในเรื่องของการรักษาพยาบาลเพราะบางคนไม่สามารถเข้าไปใช้บริการของโรงพยาบาลได้เนื่องจากไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน และยังมีเรื่องของสถานที่

ในการค้าขาย ซึ่งทางมูลนิธิก็พยายามที่จะหาตลาดรองรับให้แก่คนไร้บ้าน แต่การให้บริการนอกศูนย์ก็ยังมีปัญหา คือ การเข้าถึงคนไร้บ้าน เพราะว่าการเข้าถึงคนไร้บ้านต้องใช้เวลา และยังมีคนไร้บ้านบางส่วนที่เปลี่ยนสถานที่พักอาศัยไปเรื่อย ๆ ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย

แนวทางการพัฒนาระบบบริการของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยผลการศึกษามองในระดับของนโยบาย การบริหารงาน และการพัฒนาบุคลากรของมูลนิธิ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ เลขานุการมูลนิธิ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ซึ่งทั้ง 2 ท่าน เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานมาโดยตลอด โดยทั้ง 2 ท่านได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบบริการ และการดำเนินงานในอนาคต ดังนี้

ผู้ศึกษาได้เปิดประเด็นในการสัมภาษณ์ถึงประวัติความเป็นมาของเลขานุการและเจ้าหน้าที่ทั้ง 2 ท่าน ในการที่เข้ามาทำงานในมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย

ท่านแรก เลขานุการของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เริ่มทำงานกับมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ตอนที่เข้ามานั้นมูลนิธิได้ทำงานเกี่ยวกับคนไร้สะพานอยู่ จึงได้รับงานเกี่ยวกับคนไร้สะพาน

ท่านที่สอง เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เริ่มทำงานกับมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งการที่เข้ามาทำงานที่มูลนิธิมีแนวคิดต่อเนื่องมาจากการเข้าร่วมชมรมศึกษาปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมตั้งแต่ตอนเรียนมหาวิทยาลัยจึงเข้ามาสมัครงานที่มูลนิธิ โดยตอนที่เข้ามามูลนิธิได้เริ่มทำงานเกี่ยวกับคนไร้บ้าน

ประเด็นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยทั้ง 2 ท่าน ได้กล่าวว่า

การผลักดันในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ โดยนำคนไร้บ้านเข้าไปร่วมพูดคุยถึงปัญหาของตัวเอง และเสนอการแก้ปัญหาของตัวเอง เพื่อให้รัฐเข้าใจว่าคนไร้บ้านเป็นใครมาจากไหน รับรู้ปัญหาของคนไร้บ้าน และความต้องการของคนไร้บ้าน เพื่อที่จะได้นำไปวางแผนในการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านให้สอดคล้องกับการทำงานต่อไป (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ทำแบบคู่มือข้อมูลร่วมกัน คู่มือทางร่วมกันระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนกับหน่วยงานรัฐ มันก็มีบ่อยนะ เดือนหนึ่ง 2-3 ครั้ง บางเดือนก็ไม่มีอะไรเจียะ ปีนึงก็ซัก 4-5 ครั้งเป็นอย่างต่ำเพียงแต่ว่ามันก็แค่คุยอะ แต่ในเชิงการปฏิบัติมันก็น้อยมาก ถ้าพูดเต็มที่

กทม. มีนโยบายที่จะปรับปรุงสนามหลวงให้เป็นสถานที่พักผ่อนนึ่ง แล้วก็จะจัดสนามหลวงให้เป็นที่สวยงามใช้มะ แล้วก็จะไม่ให้คนมานอนที่สนามหลวงเพราะมันเป็นพื้นที่ที่ใกล้วัดพระแก้ว ใกล้ศาล ใกล้สถาบันการศึกษาอะไรเงี้ยะ กทม. เค้าก็คุยเนี่ย คุยทุกเดือนจะมีกรรมการขึ้นมาหลายชุด ชุดหนึ่งที่มันเกี่ยวกับปัญหาของคนไร้บ้าน ก็มีการพูดคุยกันไป 2-3 ครั้ง แต่มันก็ยังไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ๆ แล้วทิศทางการแก้ปัญหาของคนไร้บ้านเนี่ย กทม. จะทำยังไง จะแก้อย่างไร ก็ยังไม่ชัดเจน (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ประเด็นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทิศทางในการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านในอนาคต โดยทั้ง 2 ท่าน ได้กล่าวว่า

มันคิดข้างหน้ายากนะ เพราะมันจำกัดในเรื่องงบประมาณเหมือนกัน เพราะว่าอาจจะอยู่ได้อีกซักปีนึงใช้มะในเรื่องของงบประมาณ เพราะฉะนั้นนี่คืออยากคิดใหญ่ มันก็คิดไม่ได้ เพราะว่ามันก็ทำยาก อยากจะขยายงานรับเจ้าหน้าที่เพิ่มก็ทำไม่ได้ มันโดนจำกัดในเรื่องแบบนี้ไปแล้ว เพราะว่าถ้ารับมาก็ไม่มีบที่ที่จะดูแลเค้าหรือรับเค้ามาลำบาก ต้องรักษาคนเดิมให้อยู่ให้ได้ต้องรักษางานเดิมให้ไปข้างหน้าให้ได้ แต่ทิศทางในอนาคตคิดว่า คนมันหมดหวังหรือมันมีปัญหาอาจจะเรื่องครอบครัว เรื่องงาน แต่ก็ต้องมีจุดหลักที่ให้เค้าได้ตั้งหลัก พี่คิดว่าเราพยายามที่จะทำให้เค้ามีจุดที่ตั้งหลัก คือที่พักแล้วพยายามไปส่งเสริมเรื่องอาชีพเรื่องอะไรให้เค้า แต่ในทิศทางข้างหน้าพี่ว่า มันต้องมีจุดที่แก้ปัญหาของเค้า เค้ามีปัญหา มา มีจุดพัก แล้วเราก็พยายามให้เค้าเข้าใจ แล้วก็ในอนาคต เป็นการเสริมเค้าไปด้วย แล้วถ้าในอนาคตคนที่เค้าที่ไม่มีที่จะไปจริง ๆ เราก็คิดว่าเค้าต้องมีบ้าน หรือว่ามีห้องเช่าราคาถูกที่มารองรับพวกเค้าให้ได้ เพราะว่าตอนนี้เราคิดว่าอย่างบางคนนี่เค้าไม่มีที่ไปจริง ๆ ถึงแม้ว่าเค้าจะมีงานทำ แต่เค้าก็ไม่มีที่ไปอะ คำว่าไม่มีที่ไปคือกลับไปบ้านเดิมที่เค้าอยู่ตอนเค้าเกิดก็ไม่ได้ ละ ญาติพี่น้องก็มีแหละแต่ก็พึ่งไม่ได้ เค้าคงกลับไปตรงนู้นไม่ได้และ และจะทำไงเค้าจะอยู่ได้ในสังคม เราก็ต้องสร้างชุมชนใหม่ให้เค้าขึ้นมา ทำให้เค้าตั้งหลักจากนี้ให้ได้ เราคิดไปในอนาคตว่าเค้าต้องมีบ้านเป็นของตัวเองหรือเค้าจะต้องมีชุมชนเป็นของตัวเอง นี่คือนี่ที่เราคิด (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

การให้บริการจะเป็นแบบทั้งเชิงรุกและเชิงรับ โดยการทำงานเชิงรุก ก็คือ เราคิดว่าการผลักดันในเชิงการแก้ไขปัญหาพื้นที่ในการก่อตั้งศูนย์พัก ผลักดันในการที่ให้รัฐหาที่ดินในการที่จะทำเป็นพื้นที่ปลูกบ้านของเค้า แล้วก็พยายามให้เค้าเข้าถึงในเรื่องของ

งบประมาณในการที่จะมาแก้ปัญหาในเรื่องศูนย์ด้วย ส่วนเชิงรับ ในเชิงความหมายของ พี่ก็คือว่า อย่างกรณีตอนนี้เราเข้าไปช่วยเหลือพี่น้องเบื้องต้น ถ้าพี่น้องเดือดร้อนเรื่อง บัตรก็ช่วยเหลือเค้าในเรื่อง ของการพาเค้าไปทำบัตร อย่างตอนนี้ที่ศูนย์บางกอกน้อย เนี่ย มีทะเบียนบ้านของกลุ่มคนไร้บ้านเอง ในกรณีที่เค้าต้องมีที่อยู่เอาชื่อเข้า คงเข้าที่ ศูนย์ ทะเบียนบ้านที่ศูนย์บางกอกน้อย แต่ว่าวิธีเอาเข้าไม่ใช่ว่าอยู่ ๆ เดือดร้อนมาเอา เข้าเลย ต้องผ่านกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับเค้า ดูเค้าว่าเค้าเป็นคนยังไง แบบนี้ด้วย (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ประเด็นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายของมูลนิธิกับคนไร้บ้าน โดยทั้ง 2 ท่าน

ได้กล่าวว่า

มันไม่ได้เป็นองค์กรใหญ่มากอะนะ มียุทธศาสตร์แบบเป็นเอกสารอะไรเงี้ยะ คือมันก็มีกันอยู่ 4-5 คนอะนะ คุยงานกันอย่างเงี้ยะ คุยแล้วก็ทำไป สรุปงานกันไป ไม่มีเป็น เอกสาร เคยทำโบรชัวร์ไว้ตั้งแต่สมัยนู้น นานมากเลย มันใช้ไม่ได้ละ นานมากละ ตั้งแต่ สมัยนู้นยังมี เจ้าหน้าที่อยู่เยอะ งบประมาณก็เยอะอะ อันนั้นเยอะเลยเป็นสิบกว่าคน แบ่งฝ่ายเลยอันนั้นอะ เป็นฝ่ายชัดเจน ฝ่ายข้อมูลก็ทำข้อมูล ฝ่ายสนาม แต่ตอนนี้คน เหลือน้อยแล้วเลยไม่มีแบ่งฝ่ายเป็นทางการประจำ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำแต่ละฝ่ายอะ แต่ถ้าจะพูดถึงนโยบายหรือ ถ้าพูดถึงนโยบายมันจะเป็นเรื่องของคนจนเมืองอะ จะ ไม่ได้เกี่ยวกับเฉพาะคนไร้บ้าน มันจะมีทั้งชุมชนแออัดด้วย ก็คือทำสองส่วน แต่ก็อยู่ในคนจนในเมืองแล้วก็จะไปเกี่ยวกับคนจนในชนบทด้วย เรื่องประเด็นเรื่องการผลักดัน เรื่องนโยบายที่ดิน มันจะไปเชื่อมแล้วก็จะผลักดันด้วยกัน ส่วนแผนงานก็จะเป็น แผนงานที่เกี่ยวกับคนจน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนจนในเมืองที่เราจะวางไว้ว่าเราจะ ทำกับคนจนก็กลุ่ม เพราะฉะนั้นงานก็จะไปหนุนตัวนั้น เช่นทำเรื่องคนไร้บ้าน งาน ข้อมูล งานประสาน งานอะไรก็จะไปหนุนการทำงานกับคนไร้บ้านแล้วก็กับคนใน ชุมชนแออัด ก็คือการคุยงานหรือการวางนโยบายองค์กรเนี่ย เพื่อจะไปหนุนงานฐาน งานฐานจะเป็นหลัก การแก้ปัญหาของชาวบ้านอะ การยกระดับของชุมชนชาวบ้าน ทิศทางว่าจะไปยังไง ชยับไปแก้ปัญหายังไง ในมูลนิธิเนี่ยก็จะคิดกิจกรรม คัดงานข้อมูล งานรณรงค์หรืองานอะไรเพื่อหนุนงานเหล่านี้ (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ถ้าพูดถึงเรื่องนโยบายที่มาแก้ปัญหาเกี่ยวกับคนไร้บ้าน พี่คิดว่าเราอยากจะทำ ความเท่าเทียมของคนในสังคม เพราะเราคิดว่าปัญหาอย่างคนจนไม่ว่าจะเป็นคน ชุมชนแออัด คนใต้สะพาน หรือคนไร้บ้านเนี่ยก็มีสิทธิของความเป็นมนุษย์เท่าเทียม

กัน เพียงแต่ว่าโอกาสที่ทำให้เค้าได้เข้าถึงเนี่ยมันน้อย ที่มูลนิธิคิดว่าสิ่งนี้คือสิ่งที่เราต้องเข้าไปทำให้เกิดการยกระดับหรือเกิดการแก้ปัญหาแบบมีความเป็นธรรมเกิดขึ้นในสังคม และก็ถึงแม้ว่าเรื่องคนไร้บ้านเองเนี่ย ตอนนี่ที่เราลงทำงานเราก็คิดว่ามันเป็นกลุ่มคนจนที่จนที่สุดในสังคม เป็นคนชายขอบที่เข้าไม่ถึงสวัสดิการอะไรจากรัฐเลย หรือแม้แต่เรื่องความมีศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของเค้ามันถูกเหยียบย่ำไป ฟังคิดว่าเราพยายามที่เข้าไป เราคิดว่าสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยกกระดับเค้าขึ้นมา และก็ให้เข้าถึงการบริการของรัฐ ให้รัฐเข้ามาแก้ปัญหาเค้าโดยแบบมีส่วนร่วม (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ประเด็นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้าน โดยทั้ง 2 ท่าน ได้กล่าวว่า

พูดถึงอุปสรรคก็คงเป็นเรื่องนโยบายของรัฐนะแหละ เพราะว่า โดยนโยบายคืองานมูลนิธิที่ทำงานกับคนจน เพราะเราเห็นว่าคนจนเค้ามีปัญหาใช่ไหม เค้ามีปัญหาแล้วก็เกิดการไม่เป็นธรรมในสังคม คนจนก็ถูกเอารัดเอาเปรียบ ประมาณนี้ แล้วก็นโยบายรัฐโครงสร้างรัฐก็เป็นตัวสำคัญที่เอารัดเอาเปรียบคนจน เราก็มองว่าอันนั้นก็เป็อุปสรรคที่ไม่สามารถจะทำให้คนจนเนี่ยลุกขึ้นมาล้มตาอำปากได้ (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

เจ้าหน้าที่ของพวกเรามันมันน้อยไป ที่มีแค่ 2 คนนะ ที่ลงพื้นที่เราก็พยายามดึงพี่น้องคนไร้บ้านที่เข้าใจ ลงเป็นทีมทำงานด้วย เพียงแต่ว่าในการลงทีมทำงานเนี่ย เราใช้วิธีการคุยตัวต่อตัวไป เราไม่ใช่ลงไปคุยกับเค้าครั้งเดียวแล้วก็หยุดไป มันต้องลงไปเรื่อย ๆ เพื่อที่จะให้เค้าไว้ใจเราถ้าไม่มันมัน ก็เป็นการคุย เค้าก็เหมือนเดิม เพราะว่าสิ่งที่มันต่างพอเราลงไปคุยกับเค้าเสร็จ เค้าก็ยังนอนอยู่ข้างนอกไป เค้าไม่ได้มานอนที่ศูนย์หรือมานอนมีที่ให้เค้าพักไป จนกว่าเค้าจะมั่นใจเราและเรามั่นใจเค้าว่า เราพร้อมที่จะพัฒนาไปร่วมกัน แต่ว่าศูนย์มันก็มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนคนด้วย ก็มีต่อนี่อยู่ 2 ศูนย์ที่สามารถรองรับคนได้แค่นั้นเอง ศูนย์หมอชิตมันยังเป็นแคมป์เก่า ๆ อยู่เลย ยังสร้างไม่เสร็จ (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

ประเด็นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้าน โดยทั้ง 2 ท่าน ได้กล่าวว่า

เน้นที่การยกระดับพัฒนาศักยภาพของเค้า เพราะเรามองว่าเค้าเป็นคนที่มีความสามารถ ให้เค้าเกิดการรวมกลุ่มกัน แล้วก็ให้เค้าลุกขึ้นมาแก้ปัญหาของตัวเอง นอกจากปัญหาของตัวเองแล้วเนี่ย ก็มองปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคนจนคนอื่นในเชิงโครงสร้างไปด้วย

คือไม่ใช่ปัญหาเฉพาะของตัวเอง มองให้เชื่อมโยงปัญหาที่เกี่ยวกับตัวเองกับปัญหาที่อยู่ในระดับโครงสร้าง ว่ามันเกี่ยวข้องยังไงถ้าจะแก้เนี่ยจะต้องไปแก้ระดับไหนถึงจะสามารถแก้ได้ ไปให้การศึกษา ไปให้ความคิดแล้วก็แนะนำ กระตุ้นอันนี้เป็นหน้าที่ แต่ว่าโดยหลักปฏิบัติเนี่ย คือว่าเค้าต้องลุกขึ้นมา มาแก้ปัญหาเองในการรวมชุมชน แล้วก็เชื่อมร้อยกันเป็นขบวนใหญ่ เราเสริมเรื่องความรู้ ความคิด เรื่องสำนึก เรื่องการวิเคราะห์ เรื่องข้อมูล พวกเนี่ยะ เรื่องเทคนิค เรื่องการจัดการประชุม การลงชุมชน การทำงาน หลักคิด อะไรเงี้ยะ แล้วก็ช่วยคิดกิจกรรม ส่วนหนึ่งคือ ร่วมในการแก้ปัญหา กับเค้าแต่ว่าเน้นหนักที่พยายามให้เค้าที่จะลุกขึ้นมาเอง โตเอง โตขึ้นมาและก็กล้าที่จะพูดเอง เสนอความคิด เสนอการแก้ปัญหาของตัวเองโดยตัวเค้าเอง คือเราก็จะไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้แทน (เลขานุการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

เราพยายามที่จะดึงคนไร่บ้านที่เข้าใจเข้ามาเป็นแกนนำเข้ามาเป็นทีมทำงาน ตอนนี้อยู่ 3 ศูนย์เราก็มีคนประสานงานแต่ละศูนย์อยู่จุดละคนอะไรเงี้ยะ แล้วก็พยายามดึงใครที่มาช่วยดูเรื่องงานด้านคุณภาพชีวิตก็ดึงเค้าเข้ามา ใครรู้เรื่องช่างก็ให้มาอยู่ในทีมบ้านมั่นคงอะไรเงี้ยะ ใครที่พร้อมเข้ามาดูเรื่องอื่นก็เข้ามา แล้วก็มาแบ่งทีมว่าใครจะมาเป็นตัวหลักในเรื่องของภารกิจกรรมเดินกาแปในการไปขยายสมาชิกแต่ละจุด อะไรเงี้ยะ ใครรู้จักสนามหลวง เคยนอนใช้ชีวิตอยู่สนามหลวงก็มาเป็นทีมนั้นนะ ใครรู้จักที่หัวลำโพงก็มาอยู่ที่ทีมนั้นอะไรเงี้ยะ ก็ใช้วิธีการจัดทีม ดึงเค้าเข้ามาช่วยงาน (เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยทั้ง 2 ท่านมีความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของคนไร่บ้าน และพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพให้คนไร่บ้านเพื่อให้เข้าถึงสิทธิของตนเองโดยผ่านทางกิจกรรมของมูลนิธิ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะมาจกนโยบายในการทำงานของมูลนิธิและกิจกรรมนั้นจะต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิและคนไร่บ้าน และนอกจากนั้นทั้ง 2 ท่าน ยังพยายามที่จะพัฒนาระบบบริการของคนไร่บ้านให้ดีขึ้นโดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนไร่บ้าน แต่ปัญหาของการพัฒนาระบบบริการที่เกิดขึ้น คือ งบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ เนื่องจากมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยไม่ได้รับงบประมาณจกทางรัฐบาลโดยตรงทำให้มีงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบริการ นอกจากนั้นเป็นเรื่องของบุคคลากรที่ไม่เพียงพอแต่ก็ได้มีการแก้ไขปัญหา คือ นำคนไร่บ้านเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของพื้นที่การทำงานที่เปิดกว้างและยังเป็นการทำงานกับคนไร้บ้าน ซึ่งไม่ไว้วางใจใครทำให้เข้าถึงตัวตนที่แท้จริงของเขาได้ยาก จึงเป็นปัญหาในการทำงาน เช่น การเข้าถึงตัวตนที่แท้จริงของคนไร้บ้าน การสื่อสารกับคนไร้บ้าน แต่ทางมูลนิธิได้มีการแก้ไข ปัญหาโดยการนำคนไร้บ้านที่ได้รับการพัฒนาแล้วมาร่วมอยู่ในคณะทำงานในการลงพื้นที่